

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.015.03.2021

Pan
Jacek Milewski
Prezydent Miasta Nowa Sól

Urząd Miejski w Nowej Soli
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12
67-100 Nowa Sól

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Nowej Soli, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 67-100 Nowa Sól, dalej: <i>Urząd</i> .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Milewski, Prezydenta Miasta od 10 stycznia 2020 r. Poprzednio funkcję Prezydenta Miasta pełnił: – Maciej Władysław Jankowski p.o. Prezydenta Miasta od 5 listopada 2019 r. do 9 stycznia 2020 r. – Wadim Tyszkiewicz od 26 listopada 2002 r. do 12 października 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków realizacji zadań oświatowych. 2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. lub do zakończenia czynności kontrolnych oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Dorota Rudnicka-Kawa, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/82/2021 z 16 września 2021 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina Nowa Sól-Miasto (dalej: *Gmina*), w latach 2017-2021 (do 30 września) zapewniała warunki do realizacji zadań oświatowych poprzez kształcenie, wychowanie i opiekę w sześciu szkołach podstawowych, dziewięciu przedszkolach, a do 31 sierpnia 2017 r. w trzech gimnazjach, które następnie, jako klasy gimnazjalne zostały włączone do istniejących szkół podstawowych. We wszystkich szkołach, dla których Gmina była organem prowadzącym, odbywały się dodatkowe zajęcia edukacyjne, w tym finansowane m.in. ze środków własnych Gminy. W 2017 r. Gmina podjęła skuteczne działania w celu zapewnienia 100% opieki przedszkolnej, które pozwoliły w kolejnych latach zaspokoić wszystkie potrzeby w tym zakresie .

Prezydent Miasta prawidłowo sporządzał informację o stanie realizacji zadań oświatowych i terminowo - poza jednym wyjątkiem - przedkładał ją Radzie Miejskiej. Gmina rzetelnie weryfikowała dane wykazywane w Systemie Informacji Oświatowej (dalej: *SIO*), analizując zestawienia przedstawiane w wymaganym terminie przez jednostki oświatowe.

W uchwałach budżetowych na poszczególne lata prawidłowo planowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej - w wysokości wynikającej z informacji otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Całość otrzymanych środków subwencji oświatowej Gmina wydatkowała na realizację zadań oświatowych, w tym środki z rezerwy – zgodnie z wnioskiem. Nie wystąpiły przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej w związku z jej otrzymaniem w wysokości wyższej od należnej. Na podstawie badania otrzymanych z budżetu państwa dotacji na realizację zadań oświatowych w wysokości 1.793,17 tys. zł ustalono, iż - poza jednym przypadkiem - Gmina wykorzystwała je zgodnie z przeznaczeniem. Gmina prawidłowo określała wysokość przekazywanych dotacji niesamorządowym szkołom publicznym i przedszkolom oraz nadzorowała ich wydatkowanie.

Źródłem finansowania zadań oświatowych poza środkami z subwencji i dotacjami z budżetu państwa były środki własne Gminy, które łącznie w badanych latach stanowiły 38,8% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

Gmina w każdym badanym roku wspierała edukację uczniów szczególnie uzdolnionych, poprzez wypłatę stypendiów. Poza tym aktywnie korzystała ze środków pochodzących z funduszy europejskich, realizując projekty i poprawiając tym samym warunki wykonywania zadań oświatowych.

W budżecie Gminy corocznie wyodrębniono środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli, przy czym w 2017 r. - w nieprawidłowej wysokości. Był to jednak niewielki procent błędu, tj. na poziomie niższym o 0,08% od wymaganego. Należy jednak odnotować, iż wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli nie były w pełni wydatkowane i nie miało to wpływu na realizowane przez Gminę zadania oświatowe.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez j.s.t. warunków do realizacji zadań oświatowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. W Gminie Nowa Sól - Miasto w latach 2017-2021 obowiązywała *Strategia rozwoju Gminy Nowa Sól - Miasto na lata 2012 -2022*⁴, w której wyznaczono cel strategiczny polegający na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, rozwój edukacji ustawicznej oraz szkolnictwa ponadgimnazjalnego wysokiej jakości oraz zadanie strategiczne pn. *Nowosolska oświata na wysokim poziomie*. Jego osiągnięciu miały służyć m.in. następujące cele operacyjne:

- podniesienie jakości i poziomu kształcenia;
- osiągnięcie wysokiej zdawalności egzaminów zewnętrznych absolwentów nowosolskich szkół;
- podnoszenie rangi szkolnictwa zawodowego;
- określanie kierunków kształcenia w szkolnictwie zawodowym adekwatne do potrzeb rynku pracy;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy poprzez dostarczanie wysoko wykwalifikowanych pracowników;
- zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców poprzez kształcenie na kierunkach dostosowanych do potrzeb rynku pracy;
- poprawa jakości życia mieszkańców dzięki dostępności szerokiej oferty edukacyjnej;
- tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego;
- zwiększenie wiedzy mieszkańców o ekonomii i biznesie.

W Gminie Nowa Sól-Miasto nie powołano rady oświatowej, o której mowa w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁵ (dalej: *Prawo oświatowe*). Przewodniczący Rady Miejskiej w Nowej Soli wyjaśnił m.in., iż ustawa przyznaje uprawnienie do powołania rady oświatowej, jednakże uprawnienie to nie stanowi nakazu powołania takiej rady oświatowej oraz, że żaden z podmiotów posiadających inicjatywę uchwałodawczą nie zgłosił wniosku w sprawie jej powołania. Ponadto, wskazał, iż *kompetencje ustawowe przyznane radzie oświatowej pokrywają się z kompetencjami przysługującymi komisjom Rady Miejskiej w Nowej Soli, Kuratorowi Oświaty, związkom zawodowym. Rada oświatowa posiada wyłącznie charakter opiniodawczy, a stanowiska wyrażane przez radę oświatową, nie mają mocy wiążącej dla Rady Miejskiej, w przeciwieństwie do wiążących stanowisk takich podmiotów jak komisje Rady, Kurator Oświaty oraz związki zawodowe. Być może to jest powód, dla którego żaden z podmiotów posiadających inicjatywę uchwałodawczą nie zgłosił wniosku o podjęcie uchwały w sprawie powołania rady oświatowej. Ponadto, rady oświatowe nie są zjawiskiem w Polsce powszechnym, brak jest pożądanych wzorców funkcjonowania takich rad, a decyzyjne kompetencje Kuratora Oświaty powodują, że opiniodawcze kompetencje rady oświatowej byłyby iluzoryczne.*

(akta kontroli str. 6-26)

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Przyjęta uchwałą nr XXI/164/12 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Gminy Nowa Sól - Miasto na lata 2012-2022, http://bip2.nowasol.mserwer.pl/content.php?cms_id=156%7C%7Cmenu=p8.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082.

Prezydent Miasta podzielił stanowisko zaprezentowane przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w Nowej Soli w sprawie rady oświatowej. Ponadto wyjaśnił, iż potrzeby w zakresie oświaty monitoruje wydział oświaty w Urzędzie Miasta.

(akta kontroli str. 27-29)

1.2. W latach 2017-2021 Prezydent Miasta corocznie sporządzał informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny⁶, które w czterech przypadkach terminowo przekazał Radzie Gminy, tj. do 31 października, natomiast w jednym przypadku⁷ osiem dni po terminie, co stanowiło naruszenie art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego (o czym szczegółowo w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 67-193)

Przedmiotowe informacje we wszystkich badanych latach zawierały wymagane elementy określone w art. 11 ust. 7 pkt. 1 i 2 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 67-177)

1.3. Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt. 1 Prawa oświatowego, Gmina w latach 2017-2021 prowadziła sześć szkół podstawowych⁸ (dalej: SP) oraz dziewięć przedszkoli⁹, a ponadto trzy szkoły gimnazjalne¹⁰, które do 31 sierpnia 2017 r. funkcjonowały jako samodzielne jednostki organizacyjne, a od 1 września 2017 r. zostały włączone do istniejących szkół podstawowych¹¹ jako klasy gimnazjalne¹².

(akta kontroli str. 197-221)

1.4. W badanych latach Gmina nie prowadziła szkół, których prowadzenie nie należało do jej zadań własnych. Natomiast w 2009 r. Gmina powierzyła zadanie w zakresie prowadzenia gimnazjum dla dorosłych dla Powiatu Nowosolskiego¹³.

(akta kontroli str. 27-29, 198-223)

1.5. Zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawa oświatowego, Gmina Miasto-Nowa Sól w badanych latach była organem rejestrującym dla pięciu funkcjonujących podmiotów, tj. dla czterech przedszkoli (dwóch wpisanych do ewidencji w 2018 roku¹⁴ i dwóch wpisanych do ewidencji odpowiednio w 2011 r. i 2013 r.¹⁵) oraz dla jednej szkoły podstawowej¹⁶ wpisanej do ewidencji w 2012 r. Ponadto, do 31 sierpnia 2017 r. funkcjonowało Katolickie Gimnazjum¹⁷, a od 1 września 2017 r. po likwidacji szkoły, klasy gimnazjalne zostały włączone do funkcjonującej Katolickiej Szkoły Podstawowej (dalej: KSP) do czasu ich wygaszenia, tj. 31 sierpnia 2019 r.

(akta kontroli str. 224-236)

⁶ Za 2016/2017 z 16 października 2017 r.; Za 2017/2018 z 10 października 2018 r.; Za 2018/2019 r. z 30 października 2019 r.; Za 2019/2020 z 12 października 2020 r.; Za rok szk. 2020/2021 z 15 października 2021 r.

⁷ Za rok szkolny 2018/2019.

⁸ SP nr 1, SP nr 2 (w 2017 r. zmieniono siedzibę szkoły), SP nr 3, SP nr 5, SP nr 6, SP nr 8.

⁹ Przedszkole nr 1, Przedszkole nr 2, Przedszkole nr 5, Przedszkole nr 6, Przedszkole nr 7, Przedszkole nr 8, Przedszkole nr 9, Przedszkole nr 11, Przedszkole nr 12.

¹⁰ Gimnazjum nr 1, Gimnazjum nr 2, Gimnazjum nr 3.

¹¹ SP nr 1, SP nr 2 i SP nr 8.

¹² Klasy gimnazjalne zostały wygaszone z dniem 31 sierpnia 2019 roku.

¹³ Na podstawie porozumienia z 31 sierpnia 2009 r. na czas nieoznaczony, Gmina Nowa Sól-Miasto zobowiązała się przyznać Powiatowi na funkcjonowanie gimnazjum dla dorosłych w okresie od 1 września do 31 grudnia 2009 roku dotację celową w wysokości 151.908 zł.

¹⁴ Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” (wpis nr VIII z 6 września 2018 r.); Niepubliczne Przedszkole „Nibylandia” (wpis nr IX z 28 września 2018 r.).

¹⁵ Prywatne Przedszkole Mali Odkrywcy s.c. (wpis nr IV z 30 września 2011 r.); Niepubliczne Przedszkole Przyszłość (wpis nr VII z 23 września 2013 r.)

¹⁶ Katolicka Szkoła Podstawowa im. Urszuli Ledóchowskiej (wpis nr VI z 31 sierpnia 2012 r.)

¹⁷ Wpis nr V z 31 sierpnia 2012 r. Likwidacja od 1 września 2017 r.

1.6. W latach 2017-2021 (stan na 30 września) średnia liczba uczniów w sześciu SP¹⁸ wynosiła odpowiednio: 2.580, 3.124, 2.888, 2.897, 2.888 przy liczbie oddziałów odpowiednio: 122, 152, 147, 138, 137. Średnia liczba uczniów przypadająca na oddział w badanych latach wynosiła od 20¹⁹ do 21.

W przypadku trzech gimnazjów funkcjonujących do 31 sierpnia 2017 r., jako samodzielne, średnia liczba uczniów wynosiła 1.025 w 47 oddziałach²⁰, co w przeliczeniu na oddział stanowiło 22 uczniów.

(akta kontroli str. 197)

1.7. W poszczególnych latach objętych kontrolą liczba nauczycieli²¹ zatrudnionych w szkołach (średniorocznie w przeliczeniu na etat), dla których Gmina była organem prowadzącym wynosiła ogółem: 231,34 (w 2017 r.); 288,07 (w 2018 r.); 275,49 (w 2019 r.); 260,76 (w 2020 r.); 256,98 (w 2021 r. do 30 września). Liczba uczniów przypadająca na jednego nauczyciela²² wahała się od 11 do 16 osób²³.

(akta kontroli str. 197-198)

Największą grupę w całym badanym okresie stanowili nauczyciele dyplomowani, których liczba (w przeliczeniu na etat) wynosiła w poszczególnych latach odpowiednio: 142,06 (tj. 61,4% ogółu nauczycieli); 194,86 (67,6%); 190,74 (69,2%); 186,93 (71,7%) i 183,19 (71,3%). Następnie nauczyciele mianowani odpowiednio: 43,13 (18,6%); 51,68 (18%); 51,67 (18,8%); 49,67 (19%); 50,18 (19,5%) i kontraktowi odpowiednio: 40,59 (17,6%); 36,31 (12,6%); 25,68 (9,3%); 18,05 (6,9%); 20,83 (8,1%). Najmniej liczną grupę wśród nauczycieli w badanych latach stanowili nauczyciele stażyści, których liczba w przeliczeniu na etat wynosiła odpowiednio: 5,56 (2,4%); 5,22 (1,8%); 7,4,(2,7%); 6,11 (2,4%) i 2,78 (1,1% ogółu).

(akta kontroli str. 198)

1.8. Prezydent Miasta wskazał, iż w roku szkolnym 2020/2021 w nowosolskich szkołach podstawowych brakowało nauczycieli edukacji dla bezpieczeństwa oraz doradztwa zawodowego. Prezydent wyjaśnił, iż nauczyciele nie chcą podejmować studiów podyplomowych ze względu na wysokie opłaty semestralne, a małą liczbę godzin na te przedmioty w ramowym planie nauczania. Nauczyciele, którzy mają kwalifikacje prowadzą te zajęcia we wszystkich szkołach w ramach odrębnego zatrudnienia.

(akta kontroli str. 27-29)

1.9. W odniesieniu do obowiązku weryfikacji i potwierdzenia danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli w terminach wskazanych w art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej²⁴, Gmina weryfikowała dane wykazywane w SIO na 30 września 2019 r. oraz na 30 września 2020 r. poprzez analizowanie zestawień dotyczących liczby uczniów/wychowanków przeliczanych daną wagą – dla placówek publicznych i niepublicznych dotowanych przez gminę oraz zestawień liczby etatów nauczycieli objętych subwencją oświatową dla placówek publicznych wraz z materiałami pomocniczymi do weryfikacji danych, które dyrektorzy placówek przedkładali we wskazanym przez Gminę terminie. Dyrektorzy szkół i przedszkoli

¹⁸ Od 1 września 2017 r. do szkół podstawowych zostały włączone klasy gimnazjalne, dlatego dane z SP zawierają liczbę uczniów z klas gimnazjalnych.

¹⁹ W 2019 roku.

²⁰ Od 1 września 2017 r. klasy gimnazjalne zostały włączone do istniejących szkół podstawowych.

²¹ Z wyłączeniem nauczycieli w przedszkolach.

²² Średniorocznie w przeliczeniu na etat.

²³ W 2017 r.: 15,55; w 2018 r.: 10,81; w 2019 r.: 10,47; w 2020 r.: 11,08; w 2021 r. (do 30 września): 11,22.

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 584, ze zm., dalej: *ustawa o SIO*.

potwierdzali zgodność przedstawionych danych ze stanem faktycznym i dokumentacją szkolną/przedszkolną oraz dokonywali ewentualnych korekt i wyjaśnień²⁵.

(akta kontroli str. 199-212)

Ponadto, Prezydent Miasta wskazał, iż w ramach prowadzonego nadzoru zostało zorganizowane w Urzędzie w dniu 13 czerwca 2019 r. szkolenie zamknięte dotyczące systemu informacji oświatowej dla osób odpowiedzialnych za dane gromadzone w SIO w podległych i dotowanych placówkach z Gminy Nowa Sól-Miasto i dla pracowników Urzędu.

(akta kontroli str. 199-201)

Z analizy porównawczej danych ujętych w SIO według stanu na 30 września 2020 r. przez pięć szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę, z danymi wynikającymi z arkuszy organizacyjnych tych szkół (aneksowanych we wrześniu 2020 r.) wynikało, że:

- a) liczba etatów nauczycieli ogółem w poszczególnych jednostkach oświatowych wykazanych w arkuszu organizacyjnym i SIO przez:
 - SP nr 1 wyniosła 49,23 według arkusza i 49,23 – według SIO (różnice jedynie pomiędzy stopniami awansu zawodowego);
 - SP nr 2 wyniosła 43,97 według arkusza i 43,64 – według SIO;
 - SP nr 3 wyniosła 25 według arkusza i 25,95 – według SIO;
 - SP nr 5 wyniosła 27,13 według arkusza i 28,13 – według SIO;
 - SP nr 8 wyniosła 67,04 według arkusza i 66,33 – według SIO.
- b) liczba uczniów w poszczególnych jednostkach oświatowych wykazana w arkuszu organizacyjnym i SIO przez:
 - SP nr 1 wyniosła 580 według arkusza i 577 – według SIO;
 - SP nr 2 wyniosła 337 według arkusza i 330 – według SIO;
 - SP nr 3 wyniosła 272 według arkusza i 271 – według SIO;
 - SP nr 5 wyniosła 271 według arkusza i 271 – według SIO;
 - SP nr 8 wyniosła 883 według arkusza i 877 – według SIO.

(akta kontroli str. 213-214)

Naczelnik Wydziału Oświaty wyjaśniła, iż w odniesieniu do danych o uczniach różnice wynikały z rotacji uczniów w ciągu całego roku szkolnego, a w przypadku minimalnych zmian w liczbie uczniów, które nie powodują ani zmian organizacyjnych ani finansowych dyrektor szkoły nie ma obowiązku tworzenia nowego aneksu do arkusza organizacyjnego.

W odniesieniu do etatów nauczycieli różnice wynikały m.in. z braku zaktualizowania stopni awansu po przeprowadzonym postępowaniach egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych (w danych podstawowych nauczyciela w aneksach wrześniowych szkół 2020 r.); w arkuszach organizacyjnych szkół do etatów nauczycieli nie wliczają się etaty, którym nie przydzielono obowiązków np. na urloпах rodzicielskich, uzupełniających czy długotrwałych zasiłkach chorobowych, natomiast w SIO są wliczane; w przypadku nauczycieli, którzy otrzymali zgodę kuratora oświaty na zatrudnienie bez kwalifikacji, w arkuszu widnieją w całości zgodnie z posiadanym stopniem awansu natomiast w SIO są przypisywani do poziomu nauczyciela stażysty (wyłącznie do celów subwencyjnych); jednostkowy przypadek dotyczył nauczyciela, który we wrześniu był jeszcze zatrudniony i widniał w aneksie

²⁵ W 2019 roku wszyscy dyrektorzy placówek publicznych i niepublicznych podpisali oświadczenie m.in. o odpowiedzialności karnej za naruszenie przepisów o subwencji i dotacji, o wyludzeniu dotacji i subwencji o przekazywaniu danych do bazy danych SIO.

wrześniowym (umowa została rozwiązana z dniem 28 września 2020 r.) natomiast do SIO na dzień 30 września 2020 r. nie mógł być wprowadzony (prawidłowo); błędnego wprowadzenia nauczycieli z pensum uśrednionym w arkuszach organizacyjnych w programie Vulcan.

Naczelnik Wydziału Oświaty wskazała, iż dane w SIO są prawidłowe, a rozbieżności z arkuszem organizacyjnym nie wpływają na wysokość otrzymanej przez Gminę subwencji oświatowej.

(akta kontroli str. 215)

1.10. W latach objętych kontrolą we wszystkich szkołach, dla których Gmina była organem prowadzącym corocznie odbywały się dodatkowe zajęcia edukacyjne, a mianowicie:

- w 2017 roku: gimnastyka korekcyjna – 3 godz. (średnioroczna tygodniowa liczba godzin), reedukacja – 12 godz., logopedia – 43 godz., zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się – 33 godz., świetlica szkolna – 228,4 godz., koła zainteresowań – 17 godz., język obcy (poza obowiązkowymi) – 15 godz., szkolne koła sportowe – 1,5 godz., inne: zajęcia rozwijające kreatywność – 0,5 godz. dla następującej średniej w roku liczby uczniów objętych zajęciami odpowiednio: 24; 73; 123; 45; 456; 67; 257; 25; 3;
- w 2018 roku: gimnastyka korekcyjna – 1 godz., reedukacja – 29 godz., logopedia – 44 godz., zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się – 47 godz., zajęcia socjoterapeutyczne – 1 godz., świetlica szkolna – 262,9 godz., koła zainteresowań – 36,5 godz., język obcy (poza obowiązkowymi) – 12,5 godz., szkolne koła sportowe – 6 godz., inne: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 12,5 godz., zajęcia rozwijające kreatywność – 0,5 godz., dla następującej średniej w roku liczby uczniów objętych zajęciami odpowiednio: 5; 119; 118; 83; 8; 460, 474, 221; 52; 170; 3;
- w 2019 roku: reedukacja – 42,5 godz., logopedia – 42 godz., zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się – 62 godz., zajęcia socjoterapeutyczne – 3 godz., świetlica szkolna – 279,69 godz., koła zainteresowań – 83,75 godz., język obcy (poza obowiązkowymi) – 9 godz., szkolne koła sportowe – 11 godz., inne: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 20 godz. dla następującej średniej w roku liczby uczniów objętych zajęciami odpowiednio: 143; 118; 58; 20; 447, 950, 163; 91; 203;
- w 2020 roku: gimnastyka korekcyjna – 3 godz., reedukacja – 36,5 godz., logopedia – 51 godz., zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się – 63 godz., zajęcia socjoterapeutyczne – 2 godz., świetlica szkolna – 292,3 godz., koła zainteresowań – 110,5 godz., język obcy (poza obowiązkowymi) – 6 godz., szkolne koła sportowe – 9 godz., inne: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 21,5 godz. dla następującej średniej w roku liczby uczniów objętych zajęciami odpowiednio: 17; 155; 111; 60; 23; 410; 1286, 105; 78; 231;
- w 2021 roku (do 30 września): gimnastyka korekcyjna – 4 godz., reedukacja – 35 godz., logopedia – 53,5 godz., zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się – 71 godz., zajęcia socjoterapeutyczne – 4 godz., świetlica szkolna – 310,2 godz., koła zainteresowań – 84,5 godz., język obcy (poza obowiązkowymi) – 5 godz., szkolne koła sportowe – 12 godz., inne: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze – 29,5 godz. dla następującej średniej w roku liczby uczniów objętych zajęciami odpowiednio: 21; 122; 119; 66; 37; 436; 1224, 87; 112; 251.

W latach 2017-2021 dodatkowe zajęcia edukacyjne były finansowane z subwencji/środków własnych Gminy, jedynie w przypadku zajęć szkolnych kół sportowych ze środków szkolnych związków sportowych.

(akta kontroli str. 216-218)

1.11. Wyniki sprawdzianów przeprowadzonych po ósmej klasie szkoły podstawowej w Gminie obrazują poniższe dane:

- w roku szkolnym 2018/2019: 319 uczniów²⁶ przystąpiło do egzaminu, w tym żaden z uczniów nie uzyskał wyniku 100%; 193²⁷ uzyskało wynik w przedziale 50%-99%, a 126²⁸ poniżej 50%;
- w roku szkolnym 2019/2020: 325 uczniów²⁹ przystąpiło do egzaminu, w tym żaden z uczniów nie uzyskał wyniku 100%; 169³⁰ uzyskało wynik w przedziale 50%-99%, a 156³¹ poniżej 50%;
- w roku szkolnym 2020/2021: 337 uczniów³² przystąpiło do egzaminu, w tym żaden z uczniów nie uzyskał wyniku 100%; 203³³ uzyskało wynik w przedziale 50%-99%, a 134³⁴ poniżej 50%.

(akta kontroli str. 219)

Informacje o wynikach egzaminu ósmoklasisty były ujęte w Informacjach o stanie realizacji zadań oświatowych, które corocznie przedstawiano podczas obrad sesji Rady Miejskiej. Nie było w tym zakresie żadnych wniosków.

(akta kontroli str. 67-193)

1.12. W latach objętych kontrolą uczniowie szkół prowadzonych przez Gminę corocznie byli finalistami lub laureatami konkursów przedmiotowych³⁵, w tym m.in.:

- w roku szkolnym 2016/2017: 33 uczniów³⁶;
- w roku szkolnym 2017/2018: 36 uczniów³⁷;
- w roku szkolnym 2018/2019: 27 uczniów³⁸;
- w roku szkolnym 2019/2020: 33 uczniów³⁹;
- w roku szkolnym 2020/2021: 19 uczniów⁴⁰.

Ponadto, uczniowie szkół⁴¹ corocznie zajmowali wysokie miejsca w zawodach sportowych.

(akta kontroli str. 67-177)

1.13. W latach 2017-2021 (do 30 września) do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga dotycząca funkcjonowania szkół, przedszkoli czy placówek oświatowych.

(akta kontroli str. 220)

²⁶ W tym siedmiu uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

²⁷ W tym jeden uczeń na podstawie arkusza z dostosowaniem.

²⁸ W tym sześciu uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

²⁹ W tym siedmiu uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

³⁰ W tym pięciu uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

³¹ W tym dwóch uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

³² W tym 15 uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

³³ W tym sześciu uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

³⁴ W tym dziewięciu uczniów na podstawie arkusza z dostosowaniem.

³⁵ M.in. konkurs przedmiotowy z przyrody, z historii, z j. angielskiego, z j. niemieckiego, z biologii, z matematyki, z chemii, z fizyki; konkurs kuratorski z j. polskiego; wojewódzki konkurs literacki; ogólnopolski konkurs matematyczny „Orzeł matematyczny”.

³⁶ Uczniowie z: SP nr 3, SP nr 5, SP nr 6, Gimnazjum: nr 1, nr 2, nr 3.

³⁷ Uczniowie z: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 5, SP nr 6, SP nr 8.

³⁸ Uczniowie z: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 3, SP nr 5, SP nr 6.

³⁹ Uczniowie z: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 5, SP nr 6; SP nr 8.

⁴⁰ Uczniowie z: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 5, SP nr 6, SP nr 8.

⁴¹ W roku szk. 2016/2017: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 6, SP nr 8, Gimnazjum: nr 1, nr 2 i nr 3; w roku szk. 2017/2018: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 3, SP nr 6, SP nr 8; w roku szk. 2018/2019: SP nr 1, SP nr 5, SP nr 8; w roku szk. 2019/2020: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 6, SP nr 8; w roku szk. 2020/2021: SP nr 1, SP nr 2, SP nr 5, SP nr 6, SP nr 8.

1.14. W odniesieniu do dodatkowych obowiązków, które zostały nałożone na Gminę, a na które nie zostały przekazane środki z budżetu państwa, Prezydent Miasta wskazał na dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy do szkół i przedszkoli.

(akta kontroli str. 27-38)

Ponadto, Prezydent Miasta wskazał, iż dowóz realizowany był przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowej Soli (dalej: MOSIR) oraz w formie zwrotu kosztów dowozu własnym transportem przez rodziców. MOSIR ponosił wydatki na zatrudnienie kierowcy, opiekuna dla przewożonych uczniów, koszty paliwa, eksploatacji pojazdu, ubezpieczenia itp. Ponadto, bus realizował dowozy osób dorosłych na szczepienia, dlatego trudno wydzielić wydatki dotyczące wyłącznie zadań oświatowych. Zwrot kosztów własnym transportem w poszczególnych latach wyniósł: w 2017r. – 4.128 zł.; w 2018 r. – 11.988 zł.; w 2019 r. – 1.988 zł.; w 2020 r. – 6.771,58 zł.; w 2021 r. (do 30 września) – 2.185,42 zł.

(akta kontroli str. 27-38)

Odnośnie przyczyn zwiększenia wydatków ponoszonych ze środków własnych Gminy na zadania oświatowe, Prezydent Miasta wskazał, iż sieć szkół w Nowej Soli oraz ich organizacja i realizowane zajęcia są na optymalnym poziomie i dostosowane do potrzeb, a jednak subwencja oświatowa z budżetu państwa nie wystarcza na ponoszone wydatki oświatowe. Ze środków własnych gminy ponoszone są wydatki na kapitalne remonty, inwestycje oświatowe, dodatki do wynagrodzeń dla nauczycieli, pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

(akta kontroli str. 27-38)

Prezydent Miasta wskazał, iż Gmina nie otrzymała pomocy rzeczowej od administracji rządowej na funkcjonowanie szkół i placówek w postaci sprzętu do nauki zdalnej. Gmina otrzymała maski i płyny do dezynfekcji w dwóch turach.

(akta kontroli str. 27-38)

Prezydent Miasta wskazał, iż w związku z pandemią Covid-19 nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli i obniżenia pensum. Ponadto, w czasie nauki zdalnej spowodowanej Covid-19 Gmina monitorowała problem wyłączenia cyfrowego dzieci i młodzieży. Systematycznie odbywały się spotkania z dyrektorami szkół i przedszkoli w Urzędzie Miasta od początku pandemii. Dyrektorzy pisemnie poinformowali, jak szkoły zostały przygotowane do nauki zdalnej (informacja pisemna i ankieta), opracowali procedury zgodnie z wytycznymi Sanepidu i rządu. Szkoły zapewniły sprzęt rodzinom, które zgłosiły taką potrzebę. Wykorzystano sprzęt komputerowy z sal informatycznych oraz zakupiono laptopy z programu *Zdalna szkoła i Zdalna Szkoła+*. Nielicznym rodzinom z brakiem dostępu do Internetu zapewniono pakiety papierowe tematów i zadań.

(akta kontroli str. 27-38)

Prezydent Miasta wskazał, iż w Gminie nie wystąpiły problemy przy realizacji zadań oświatowych w zakresie braku sal lekcyjnych, nauczycieli, braku pracowników obsługi.

(akta kontroli str. 27-38)

1.15-1.16. W przypadku postępowania rekrutacyjnego w 2017 roku⁴², 108 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do przedszkoli prowadzonych przez Gminę. W celu

⁴² Na rok szkolny 2017/2018.

zaspokojenia potrzeb opieki przedszkolnej w 100%, Gmina podjęła następujące działania:

- utworzyła cztery dodatkowe oddziały przedszkolne, kosztem adaptacji innych pomieszczeń przedszkolnych, w istniejących placówkach przedszkolnych⁴³ uzyskując w ten sposób 82 miejsca;
- zwiększyła do maksimum liczebność oddziałów w trzech przedszkolach⁴⁴ uzyskując 26 miejsc.

Wobec powyższego na uruchomienie od 1 września 2017 r. dodatkowych oddziałów przedszkolnych zwiększono plan wydatków budżetowych na rok 2017 w rozdz. 80104 przedszkola o kwotę 296.676,00 zł⁴⁵.

(akta kontroli str. 221-244)

W pozostałych latach, tj. 2018-2021 wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym uczestniczące w postępowaniach rekrutacyjnych zostały zakwalifikowane do przedszkoli publicznych, prowadzonych przez Gminę.

(akta kontroli str. 221-248)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Organ wykonawczy gminy w 2019 roku, nie przekazał do organu stanowiącego, tj. Rady Miejskiej w Nowej Soli w wymaganym terminie do 31 października, informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2018/2019, co stanowiło naruszenie art. 11 ust. 7 Prawa oświatowego. Przedmiotowa informacja została przekazana osiem dni po terminie, tj. wraz z zawiadomieniem o zwołaniu sesji.

(akta kontroli str. 107-130, 186-188, 196)

Skarbnik Miasta, odpowiedzialna za sporządzenie *Informacji z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2018/2019* wyjaśniła, iż przedmiotowa informacja nie została przedstawiona Radzie Miejskiej w wymaganym terminie, ponieważ w dniu 13 października 2019 roku nastąpiło wygaśnięcie mandatu Prezydenta Miasta Nowej Soli Wadima Tyszkiewicza w związku z wyborem na senatora. Ostatnia sesja z udziałem Prezydenta Miasta odbyła się w dniu 11 października 2019 r., a do tego terminu nie było możliwe sporządzenie rzetelnej i prawidłowej informacji.

Ponadto, Skarbnik Miasta wskazała, iż w dniu 18 października 2019 r. wpłynęło do tut. Urzędu Miejskiego postanowienie Nr 213/2019 z dnia 15 października 2019 r., w którym Komisarz Wyborczy w Zielonej Górze poinformował o stwierdzeniu wygaśnięcia z dniem 13 października 2019 r. mandatu Prezydenta Miasta Nowa Sól Wadima Tyszkiewicza z powodu wyboru na senatora. Postanowienie to zostało przekazane Wojewodzie Lubuskiemu oraz Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Nowej Soli. Wojewoda Lubuski wnioskiem z dnia 22 października 2019 r., przekazany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, wystąpił o wyznaczenie Pana Macieja Władysława Jankowskiego do pełnienia funkcji Prezydenta Miasta Nowa Sól. W dniu 6 listopada 2019 r. Wicewojewoda Lubuski

⁴³ W przedszkolu nr 6 – adaptacja pokoju nauczycielskiego; w przedszkolu nr 7 – adaptacja jadalni; w przedszkolu nr 9 – adaptacja sali gimnastycznej, w przedszkolu nr 12 – adaptacja sali gimnastycznej.

⁴⁴ Przedszkole nr 1 – 9 miejsc; Przedszkole nr 5 – 7 miejsc; Przedszkole nr 9 – 10 miejsc.

⁴⁵ § 4010 wynagrodzenia osobowe: 163 972 zł; § 4110 składki na ubezpieczenia społeczne: 28 187 zł; § 4120 składki na Fundusz Pracy: 4 017 zł; § 4210 zakup materiałów i wyposażenia: 72 000 zł; § 4240 zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek: 17 000 zł; § 4270 zakup usług remontowych: 11 500 zł.

Wojciech Perczak poinformował, że z dniem 5 listopada 2019 r. Premier Mateusz Morawiecki wyznaczył do pełnienia funkcji Prezydenta Miasta Nowa Sól Pana Macieja Jankowskiego do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego prezydenta miasta. W związku z powyższym w dniu 8 listopada 2019 roku Radni Rady Miejskiej w Nowej Soli otrzymali materiały wraz Informacją z realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2018/2019 oraz porządkiem obrad sesji nadzwyczajnej zaplanowanej w dniu 13 listopada 2019 roku.

(akta kontroli str. 194-196)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina podjęła w 2017 r. skuteczne działania w celu zapewnienia opieki przedszkolnej, które w kolejnych latach wpłynęły na zaspokojenie wszystkich potrzeb dzieci uczestniczących w postępowaniach rekrutacyjnych. Rzetelnie weryfikowała dane wykazywane w SIO analizując zestawienia przedstawiane przez jednostki oświatowe w wymaganym przez Urząd terminie. We wszystkich szkołach, dla których Gmina była organem prowadzącym corocznie odbywały się dodatkowe zajęcia edukacyjne, w tym finansowane ze środków własnych Gminy. W jednym roku nie zrealizowano obowiązku terminowego przedłożenia Radzie Miejskiej informacji o stanie oświaty, jednakże było to kilkudniowe opóźnienie wynikające z braku możliwości zwołania sesji.

OBSZAR

2. Finansowanie zadań oświaty.

Opis stanu faktycznego

2.1. W uchwałach budżetowych Gminy na lata 2017-2021⁴⁶ zaplanowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej wynikające z kwot wskazanych w informacjach przekazanych gminie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych⁴⁷, tj. 23.188,6 tys. zł (2017 r.); 23.776,09 tys. zł (2018 r.); 24.560,64 tys. zł (2019 r.); 24.459,89 tys. zł (2020 r.); 25.517,63 tys. zł (2021 r.).

(akta kontroli str. 249-278)

2.2. W latach 2017-2021 (30 września) Gmina otrzymała na realizację zadań oświatowych środki w łącznej wysokości odpowiednio: 28.473,76 tys. zł; 28.605,49 tys. zł; 28.439,84 tys. zł; 28.309,86 tys. zł; 23.743,99 tys. zł, a wykonanie stanowiło odpowiednio: 94,4%; 98,4%; 99,1%; 97,9% i 83,8% kwot dochodów zaplanowanych. Udział dochodów na zadania oświatowe w dochodach Gminy ogółem zmalał z 17% w 2017 r. do 13,7% w 2020 r., a w 2021 r. wynosił 14,8%.

W okresie objętym kontrolą Gmina otrzymała środki na realizację zadań oświatowych z następujących źródeł:

- a) część oświatowa subwencji ogólnej w poszczególnych latach odpowiednio: 23.188,6 tys. zł; 23.776,09 tys. zł; 24.560,64 tys. zł; 24.459,89 tys. zł i 21.591,85 tys. zł⁴⁸. Ponadto, Gmina w badanych latach corocznie otrzymała środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w kwotach wynoszących

⁴⁶ Uchwała Nr XXXIX/300/16 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Nowa Sól-Miasto na rok 2017; Uchwała Nr LVI/454/17 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Nowa Sól-Miasto na rok 2018; Uchwała Nr IV/24/18 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Nowa Sól-Miasto na rok 2019; Uchwała Nr XX/169/19 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Nowa Sól-Miasto na rok 2020; Uchwała Nr XXXVI/308/20 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Nowa Sól-Miasto na rok 2021.

⁴⁷ Informacja Ministra Rozwoju i Finansów o sygnaturze ST3.4750.31.2016 z 14 października 2016 r.; Informacja Ministra Rozwoju i Finansów o sygnaturze ST3.4750.37.2017 z 12 października 2017 r.; Informacja Ministra Finansów o sygnaturze ST3.4750.41.2018 z 12 października 2018 r.; Informacja Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju o sygnaturze ST3.4750.31.2019 z 15 października 2019 r.; Informacja Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej o sygnaturze ST3.4750.30.2020 z 14 października 2020 r.

⁴⁸ W latach 2017-2020 kwoty wykonane części oświatowej subwencji ogólnej odpowiadały planowanym, a według stanu na 30.09.2021 r. wykonano 84,6% kwoty planowanej.

odpowiednio: 23,07 tys. zł; 58,88 tys. zł; 97,85; 75 tys. zł i 98,7 tys. zł⁴⁹. Udział dochodów z tytułu subwencji (łącznie z rezerwą) na zadania oświatowe w dochodach Gminy ogółem zmalał z 13,9% w 2017 r. do 11,9% w 2020 r., a w 2021 r. wynosił 13,5%. Otrzymana subwencja (łącznie z rezerwą) stanowiła odpowiednio: 81,5%; 83,3%; 86,7%; 86,1% i 91,4% dochodów na zadania oświatowe ogółem;

b) dotacje z budżetu państwa odpowiednio: 2.111,06 tys. zł; 1.875,99 tys. zł; 1.683,1 tys. zł; 1.955,93 tys. zł i 1.574,4 tys. zł⁵⁰, przeznaczone w całości na zadania bieżące. Udział dochodów z tytułu dotacji z budżetu państwa w dochodach Gminy ogółem zmalał z 1,3% w 2017 r. do 0,95% w 2020 r., a w 2021 r. wynosił 0,98%. Otrzymane dotacje stanowiły odpowiednio: 7,4%; 6,6%; 5,9%; 6,9% i 6,6% dochodów na zadania oświatowe ogółem;

c) środki z innych źródeł na zadania oświatowe⁵¹ w kwotach wynoszących odpowiednio: 3.151,04 tys. zł; 2.894,53 tys. zł; 2.098,24 tys. zł; 1.819,04 tys. zł; i 479,04 tys. zł, a wykonanie wynosiło odpowiednio: 67,7%; 90,7%; 97,1%; 76,6% i 64,8 % kwot planowanych. Udział dochodów na zadania oświatowe z tytułu innych źródeł na zadania oświatowe w dochodach Gminy ogółem zmalał z 1,9% w 2017 r. do 0,9% w 2019 r., natomiast w 2021 r. (do 30 września) wynosił 0,3%. Środki z innych źródeł stanowiły odpowiednio: 11,1%; 10,1%; 7,4%; 6,4% i 2% dochodów na zadania oświatowe ogółem.

(akta kontroli str. 279-282)

2.3. W latach 2017-2021 (do 30 września) nie wystąpiły w Gminie przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej w związku z otrzymaniem jej w wysokości wyższej od należnej.

(akta kontroli str. 279, 283)

2.4. W latach 2017-2021 (30 września) Gmina poniosła wydatki na finansowanie zadań oświatowych w łącznej kwocie 224.935,75 tys. zł, w tym:

- w 2017 r. w wysokości 45.306,17 tys. zł, tj. 29,4% wydatków Gminy ogółem⁵²;
- w 2018 r. w wysokości 43.866,64 tys. zł, tj. 22,9% wydatków Gminy ogółem⁵³;
- w 2019 r. w wysokości 48.563,06 tys. zł, tj. 26,1% wydatków Gminy ogółem⁵⁴;
- w 2020 r. w wysokości 48.326,99 tys. zł, tj. 22,9% wydatków Gminy ogółem⁵⁵;
- w 2021 r. w wysokości 38.678,74 tys. zł, tj. 27% wydatków Gminy ogółem⁵⁶.

(akta kontroli str. 283, 284)

⁴⁹ Kwoty te odpowiadały kwotom planowanym.

⁵⁰ Wykonanie wynosiło odpowiednio: 92%; 92,4%; 89,3%; 98% i 79,5 % kwot planowanych.

⁵¹ W latach 2017-2021 środki z innych źródeł na zadania oświatowe pochodziły w szczególności z tytułu: wpłaty innych gmin dotyczące dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych na terenie Gminy Nowa Sól-Miasto (rozd. 80104 § 2090), dochodów z tytułu podatku od nieruchomości (rozd. 80101 § 0310), wpływów z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów (rozd. 80101 § 0610), wpływów za opłaty za legitymacje i duplikaty legitymacji (rozd. 80101 § 0690), wpływów z najmu sal lekcyjnych, sal gimnastycznych, auli, obciążań za wodę i ścieki, dzierżawy stołówki, refundacji kosztów Internetu (rozd. 80101 § 0750 oraz rozdz. 80110 § 0750), darowizn (rozd. 80101 § 0960 oraz rozdz. 80104 § 0960 oraz rozdz. 80150 § 0960), odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu czynszu, od dochodów i wydatków (rozd. 80101 § 0920 oraz rozdz. 80104 § 0920), wpływy z różnych dochodów, w tym z LKO (rozd. 80101 i 80104 i 80110 § 0970), wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (rozd. 80101 § 0940), wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (rozd. 80101 § 0950), opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego (rozd. 80104 § 0660), opłat za korzystanie z żywienia (rozd. 80104 § 0670), dofinansowanie ze środków z Unii Europejskiej (rozd. 80101 § 2051 i § 2057 oraz rozdz. 80104 § 2051 i § 2460 oraz rozdz. 80195 § 6207).

⁵² W tym: wydatki bieżące 41.210,82 tys. zł oraz wydatki majątkowe 4.095,35 tys. zł.

⁵³ W tym: wydatki bieżące 42.746,53 tys. zł oraz wydatki majątkowe 1.120,12 tys. zł.

⁵⁴ W tym: wydatki bieżące 45.824,37 tys. zł oraz wydatki majątkowe 2.738,69 tys. zł.

⁵⁵ W tym: wydatki bieżące 47.979,41 tys. zł oraz wydatki majątkowe 541,73 tys. zł.

⁵⁶ W tym: wydatki bieżące 38 315,02 tys. zł oraz wydatki majątkowe 363,72 tys. zł.

Wydatki bieżące na zadania oświatowe i ich udział w wydatkach bieżących Gminy ogółem wynosił odpowiednio: 41.210,82 tys. zł (tj. 32,6%); 42.746,53 tys. zł (tj. 32,5%); 45.824,37 tys. zł (tj. 31,6%); 47.979,41 tys. zł (tj. 30,6%); 38.315,02 tys. zł (tj. 31,3%).

Wydatki majątkowe na zadania oświatowe i ich udział w wydatkach majątkowych Gminy ogółem wynosił odpowiednio: 4.095,35 tys. zł (tj. 14,9%); 1.120,12 tys. zł (tj. 1,9%); 2.738,69 tys. zł (tj. 6,7%); 541,73 tys. zł (tj. 0,98%); 363,72 tys. zł (tj. 1,7%).

(akta kontroli str. 284)

Dominującą grupę wydatków stanowiły wydatki na wygrozdenia wraz z pochodnymi⁵⁷, które wynosiły odpowiednio: 30.771,15 tys. zł; 32.133,98 tys. zł; 33.432,71 zł; 35.804,92 zł; 28.409,23 tys. zł⁵⁸, które stanowiły odpowiednio: 67,9%; 73,3%; 68,8%; 73,8%; 73,4% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

(akta kontroli str. 284)

Gmina w kontrolowanych latach przeznaczyła w 100% otrzymaną subwencję oświatową (wraz z rezerwą) w łącznej kwocie 117.930,55 tys. zł na zadania oświatowe, co stanowiło 52,4% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

Kwota subwencji oświatowej⁵⁹ otrzymanej i wydatkowanej w poszczególnych latach wynosiła odpowiednio: 23.211,66 tys. zł (w 2017 r.); 23.834,97 tys. zł (w 2018 r.); 24.658,49 tys. zł (w 2019 r.); 24.534,89 tys. zł (w 2020 r.); 21.690,55 tys. zł (w 2021 r. do 30 września). Kwoty te stanowiły w poszczególnych latach odpowiednio: 51,2%; 54,3%; 50,7%; 50,6% i 56,07% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

(akta kontroli str. 283-284)

W kontrolowanym okresie Gmina corocznie otrzymywała środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 353,5 tys. zł, tj.: w 2017 r. – 23,1 tys. zł; w 2018 r. – 58,9 tys. zł; w 2019 r. – 97,8 tys. zł; w 2020 r. – 75,0 tys. zł; w 2021 r. – 98,7 tys. zł z przeznaczeniem na:

- dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela w związku z art. 225 lub art. 226 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe lub z art. 20 ustawy Karta Nauczyciela (na 2017 rok: 23.065,00 zł; na 2018 rok: 13.336,00 zł, na 2019 r.: 33.486,00 zł);
- dofinansowanie wyposażenia szkół podstawowych w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych (na 2018 rok: 45.539,00 zł);
- dofinansowanie wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w publicznych szkołach podstawowych (na 2019 rok: 64.363,00 zł; na 2020 rok: 75.000,00 zł);
- finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz z zajęć z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego (na 2021 rok: 98.700,00 zł).

⁵⁷ W dziale 801 Oświata i wychowanie oraz 854 Edukacyjna opieka wychowawcza.

⁵⁸ W tym odpowiednio w dziale 801 Oświata i wychowanie: 30.286,14 tys. zł; 31.536,42 tys. zł; 32.682,59 tys. zł; 34.947,16 tys. zł i 27.613,39 tys. zł.

⁵⁹ Łącznie z rezerwą w latach 2017-2021 (do 30 września).

Środki te zostały przeznaczone w całości na ww. zadania oświatowe wyszczególnione w pismach o przyznaniu środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej⁶⁰.

(akta kontroli str. 279, 283, 285-421)

W latach 2017-2021 (30 września) Gmina wydatkowała na zadania oświatowe dotacje z budżetu państwa w łącznej kwocie 9.200,49 tys. zł⁶¹, co stanowiło 4,1% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

Gmina otrzymała dotacje na realizację następujących zadań:

- dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego – we wszystkich latach objętych kontrolą (łącznie kwota otrzymana: 6.100,9 tys. zł, z której wydatkowano 6.092,3 tys. zł), tj. 99,9%;
- sfinansowanie kosztów zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych – we wszystkich latach objętych kontrolą (łącznie kwota otrzymana: 1.800,6 tys. zł, z której wydatkowano 1.769,4 tys. zł), tj. 98,3%;
- dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów – we wszystkich latach objętych kontrolą (łącznie kwota otrzymana: 1.435,2 tys. zł, z której wydatkowano 1.135,7 tys. zł), tj. 79,1%;
- Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – w 2019 r. i 2020 r. (łącznie kwota otrzymana: 60 tys. zł, z której wydatkowano 60 tys. zł), tj. 100%;
- program rządowy pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych – w latach 2017 r. do 2020 r. (łącznie kwota otrzymana: 64,16 tys. zł, z której wydatkowano 36,83 tys. zł); tj. 57,4%;
- program rządowy Aktywna tablica – w 2017 roku (kwota otrzymana 84 tys. zł, z której wydatkowano 76,5 tys. zł⁶²), tj. 91,1%;
- dofinansowanie wyposażenia gabinetów profilaktyki zdrowotnej w szkołach – w 2017 roku (kwota otrzymana 32,7 tys. zł, z której wydatkowano 29,8 tys. zł), tj. 91,1%.

(akta kontroli str. 283-284, 422)

Szczegółowym badaniem objęto pięć dotacji na zadania oświatowe otrzymanych z budżetu państwa z każdego roku objętego kontrolą, tj.:

1) dotacja celowa w ramach rządowego programu „Aktywna tablica”⁶³ (2017 r.) Gmina otrzymała dotację w łącznej wysokości 84,0 tys. zł z na podstawie umowy⁶⁴ zawartej z Wojewodą Lubuskim w dniu 27 października 2017 r. Wnioskiem o dotację objęto wszystkie publiczne szkoły podstawowe⁶⁵, które do grudnia 2017 r. wykorzystały kwotę 76,5 tys. zł na zakup pomocy dydaktycznych. Niewykorzystana dotacja w wysokości 7,5 tys. zł⁶⁶ wynikała z zakupu wyposażenia tańszego niż kalkulowano⁶⁷. W dniu 15 stycznia 2018 r., zgodnie z zapisami w umowie,

⁶⁰ Pismo Ministra Rozwoju i Finansów nr ST5.4750.32.2017.49g z 28 listopada 2017 r.; Pismo Ministra Finansów nr ST5.4751.5.2018.11g z 21 sierpnia 2018 r.; Pismo Ministra Finansów nr ST5.4751.12.2018.26g z 29 listopada 2018 r.; Pismo Ministra Finansów nr ST5.4751.7.2019.5g z 11 września 2019 r.; Pismo Ministra Finansów nr ST5.4751.25.2019.13g z 28 listopada 2019 r.; Pismo Ministra Finansów nr ST5.4751.4.2020.2g z 9 lipca 2020 r.; Pismo Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej nr ST5.4751.10.2021.6g z 16 września 2021 r.

⁶¹ W 2017 roku: 2.111,06 tys. zł, w 2018 roku: 1.875,99 tys. zł; w 2019 roku: 1.683,10 tys. zł; w 2020 roku: 1.955,93 tys. zł.; w 2021 r.: 1.574,4 tys. zł.

⁶² Kwota nie zawiera zwrotu w wysokości 10.095,85 zł.

⁶³ Program ustanowiony na podstawie art. 90u ust.4 pkt. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.).

⁶⁴ Nr 328/2017.

⁶⁵ SP nr 1; SP nr 2; SP nr 3; SP nr 5; SP nr 6; SP nr 8.

⁶⁶ Zwrot niewykorzystanej dotacji w dniu 15.01.2018 r.

⁶⁷ SP nr 2: 2 800 zł; SP nr 5: 1 385,60 zł; SP nr 6: 2 800 zł; SP nr 8: 538,80 zł.

sporządzono sprawozdanie finansowe z realizacji programu w wymaganej formie i terminie.

(akta kontroli str. 422-465, 879-880)

Lubuski Kurator Oświaty (dalej: *LKO*) sprawujący kontrolę prawidłowości wykonywania działań przez Gminę uznał⁶⁸, że dotacja w kwocie:

- 10.095,84 zł została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, co wynikało z niezgodności wydatkowania z założeniami wniosku złożonego przez SP 8 o udzielenie wsparcia (dokonano zakupu czterech tablic, we wniosku wskazano jedną tablicę),
- 0,01 zł została pobrana w nadmiernej wysokości, wynikało to z nieprawidłowego zaokrąglenia kwoty z faktury.

W dniu 28 czerwca 2018 r. Gmina dokonała zwrotu dotacji w kwocie 10.095,85 zł, zapłaciła odsetki w wysokości 533,00 zł⁶⁹ oraz złożyła sprawozdanie z realizacji zadań w ramach programu „Aktywna tablica”⁷⁰.

(akta kontroli str. 422-465)

2) dotacja celowa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego⁷¹ (2018 r.)

Gmina otrzymała dotację w wysokości 1.220.670,00 zł na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego, która została wykorzystana w 100%, zgodnie z przeznaczeniem⁷² i rozliczona w terminie, wg ustalonych wzorów rozliczeń rocznych dotacji z wykorzystania dotacji celowej.

(akta kontroli str. 422, 466-479)

3) dotacja celowa na realizację zadania w ramach priorytetu 3 „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”⁷³ (2019 r.)

Gmina otrzymała dotację celową w łącznej wysokości 24.000 zł na realizację zadania w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, na podstawie umowy⁷⁴ zawartej z Wojewodą Lubuskim w dniu 6 czerwca 2019 r. Wnioskiem o dotację objęto dwie publiczne szkoły podstawowe⁷⁵, które złożyły wnioski na zakup książek do bibliotek szkolnych. Dotacja została wykorzystana i rozliczona zgodnie z przeznaczeniem w 100%⁷⁶. W dniu 17 stycznia 2020 r.⁷⁷ przedłożono sprawozdanie z realizacji programu, na który przyznana została przedmiotowa dotacja, 20 stycznia 2020 r. sprawozdanie merytoryczne, a w dniu 23 stycznia 2021 r. korektę sprawozdania w zakresie zestawienia ilościowo-wartościowego.

(akta kontroli str. 422, 480-514)

⁶⁸ Pismo o sygnaturze: KO.I.3146.6.55.2017.EB z 2 maja 2018 r. oraz KO.I.3146.6.55.2017.EB z 11 czerwca 2018 r. (w odpowiedzi na pismo Urzędu z 14 maja 2018 r. w sprawie wyjaśnień dotyczących wydatkowanej dotacji).

⁶⁹ 22 czerwca 2018 r. nie było w planie wydatków na ten cel.

⁷⁰ Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

⁷¹ Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o finansowanie zadań oświatowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1930), dalej: *ufzo*.

⁷² Według rozliczenia rocznego wykorzystania dotacji w 2018 r. oraz sporządzonego sprawozdania Rb-28S Miejskiego Zespołu do Obsługi Przedszkoli.

⁷³ Na podstawie § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, w związku z art. 90u ust. 4 pkt. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz.U. z 2021, poz. 1915).

⁷⁴ Nr 25/2019.

⁷⁵ SP nr 3 i SP nr 5.

⁷⁶ Według rozliczenia dotacji z dnia 17 stycznia 2020 r., zestawienia ilościowo-wartościowego wydatków poniesionych w ramach programu oraz sprawozdania z rzeczowej realizacji zadania oraz wykorzystania dotacji wraz z zestawieniem dowodów księgowych z SP nr 3 i SP nr 5.

⁷⁷ Po uzyskaniu zgody na przesunięcie terminu złożenia sprawozdania (wymagany termin 15 stycznia).

4) sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych⁷⁸ (2020 r.)

Gmina otrzymała dotację celową w łącznej wysokości 342.769,37 zł ze środków budżetu państwa na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe. Wnioskami o dotację⁷⁹ objęto wszystkie publiczne szkoły podstawowe⁸⁰ oraz jedną szkołę niepubliczną⁸¹. Ww. jednostki zgodnie z przeznaczeniem wydatkowały kwotę 338.894,52 zł⁸², a niewykorzystana dotacja w wysokości 3,87 tys. zł⁸³ wynikała z wydatków w kwocie niższej niż wnioskowana dotacja oraz niewielkiej zmiany w liczbie uczniów. W dniu 29 stycznia 2021 r. w wymaganej formie i terminie sporządzono rozliczenie roczne wykorzystania dotacji⁸⁴.

(akta kontroli str. 422, 515-526)

5) dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów⁸⁵ (2021 r.)

Gmina otrzymała dotację celową ze środków budżetu państwa w łącznej wysokości 121.728,00 zł na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów. Ogółem Gmina wypłaciła kwotę w wysokości 149.120,00 zł na ten cel, w tym z tytułu dotacji wydatkowano kwotę 119.296,00 (tj. 80%). Na podstawie decyzji⁸⁶ na łączną kwotę 4.800,00 zł ustalono, iż dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem⁸⁷. Zwrot niewykorzystanych środków dotacji za okres styczeń-czerwiec 2021 r. w wysokości 2.432,00 zł wynikający z konieczności wydania decyzji o wstrzymaniu stypendium z powodu utraty uprawnień przez beneficjentów do jej otrzymania⁸⁸, nastąpił w dniu 9 lipca 2021 r.⁸⁹. Zgodnie z informacją LKO⁹⁰ zmniejszono plan dotacji na wydatki budżetowe w rozdziale 85415 § 2030 o ww. zwrot.

(akta kontroli str. 422, 527-556)

Do 30 czerwca 2021 r. postępowania w sprawach z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Nowa Sól-Miasto były prowadzone w Wydziale Spraw Obywatelskich i Administracji Urzędu Miejskiego, a decyzje administracyjne wydawał Naczelnik Wydziału z upoważnienia Prezydenta Miasta. Od 1 lipca 2021 r. do prowadzenia ww.

⁷⁸ Na podstawie art. 55 ust. 3 ufo.

⁷⁹ Wniosek z dnia 5 maja 2020 r. dotyczył SP nr 3, SP nr 5, SP nr 6 oraz wniosek z dnia 9 lipca 2020 r. dotyczył SP nr 1, SP nr 2; SP nr 8 i Katolicka Szkoły Podstawowej; Aktualizacja wniosku z dnia 11 września 2020 r. dotyczyła aktualnego stanu liczby uczniów.

⁸⁰ SP nr 1; SP nr 2; SP nr 3; SP nr 5; SP nr 6; SP nr 8.

⁸¹ Katolicka Szkoła Podstawowa im. Urszuli Ledóchowskiej.

⁸² Według rozliczenia rocznego wykorzystania dotacji w 2020 r. z 29 stycznia 2021 r. wraz z wymaganymi załącznikami.

⁸³ Zwrot w dniu 29 stycznia 2021 r.

⁸⁴ Zgodnie z pismem LKO Nr KO.I.3122.1.1.2020.JH z dnia 30 grudnia 2020 r.

⁸⁵ Na podstawie art. 70 ust.1 ufo.

⁸⁶ nr SA.4462.1.0014.2020 z 19 listopada 2020 r.; nr SA. SA.4462.1.0066a.2020 z 19 listopada 2020 r.; nr SA.4462.1.0066b.2020 z 19 listopada 2020 r.

⁸⁷ Przyznając stypendium w formie świadczenia pieniężnego organ uznał, że jego udzielenie w formie pomocy rzeczowej nie jest możliwe ze względu na rozprzestrzeniającą się pandemię Covid-19, a co za tym idzie szerokie obostrzenia i ograniczenia w życiu publicznym powołując się na art. 90 d ust 5 ustawy o systemie oświaty (Dz.U z 2021, poz.1915).

⁸⁸ M.in. decyzja nr SA.4462.1.0022a.2020 z dnia 22 marca 2021 r., decyzja nr SA.4462.1.0077a.2020 r. z dnia 20 maja 2021 r. oraz decyzja nr SA.4462.1.0077b.2020 z dnia 20 maja 2021 r.

⁸⁹ Na podstawie pisma LKO z dnia 20 lipca 2021 r. zmniejszono w planie wydatki budżetowe w dziale 854, rozdział 85415, paragraf 2030 o kwotę 2 432 zł.

⁹⁰ Pismo o sygnaturze KO.I.3146.2.31.2021.JH z 20 lipca 2021 r.

postępowania i wydawania decyzji administracyjnych upoważniono Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Soli⁹¹.

(akta kontroli str. 422, 551-571)

W wyniku analizy ww. dotacji ustalono, że Gmina w dwóch przypadkach wykorzystła dotację w 100% (otrzymaną na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego oraz w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelności), w pozostałych trzech - na poziomie 79%⁹²; 98,9%⁹³; 98%⁹⁴. Gmina wykorzystła dotacje zgodnie z przeznaczeniem, za wyjątkiem otrzymanej w ramach programu rządowego „Aktywna tablica” w 2017 r. – ww. została uznana przez LKO za częściowo wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem⁹⁵, co skutkowało koniecznością dokonania jej zwrotu na rachunek Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, zgodnie z przepisami prawa.

(akta kontroli str. 422-556)

Gmina w badanych latach nie prowadziła szkół oraz placówek na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego bądź z właściwym ministrem i wobec tego nie otrzymywała środków na realizację zadań oświatowych na podstawie porozumień z innymi podmiotami.

(akta kontroli str. 27-29)

Źródłem finansowania zadań oświatowych w badanych latach - poza środkami z subwencji i dotacjami z budżetu państwa - były także środki z innych źródeł w łącznej kwocie 10.441,89 tys. zł⁹⁶, co stanowiło 4,6% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

W szczególności były to środki z budżetu Unii Europejskiej w łącznej kwocie 2.616.231,44 zł; z darowizn w łącznej kwocie 82.484,57 zł; wpływów z najmu sal w łącznej kwocie: 1.422.534,33 zł; wpływów za korzystanie z wychowania przedszkolnego w łącznej kwocie: 1.151.375,82 zł; wpływów za korzystanie z żywienia w łącznej kwocie: 3.842.638,63 zł) oraz wpłaty innych gmin dotyczące dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych na terenie Gminy w łącznej kwocie 1.219,39 tys. zł⁹⁷.

(akta kontroli str. 279-283, 572-573)

W latach 2017-2021 (do 30 września), Gmina zrealizowała projekty na zadania oświatowe z udziałem środków europejskich, tj:

- projekt pn. „Odra N – Centrum Matematyczno-Przyrodnicze w Nowej Soli” (kwota wydatkowana w 2017 r. – 1.346 782 zł; w 2018 r. refundacja wydatków poniesionych w latach ubiegłych w kwocie 1.062.171,67 zł);
- projekt pn. „Jestem Cybergeniuszem – cyfrowe szkoły powiatu nowosolskiego” (kwota wydatkowana w 2018 r. - 1.937,19 zł; w 2019 r. - 11.190,58 zł);

⁹¹ Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Nr XL/354/21 z dnia 29 kwietnia 2021 r.

⁹² Aktywna tablica – uwzględniając kwotę zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (wcześniej na poziomie 91%).

⁹³ Sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

⁹⁴ Dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów - po dokonany zwrocie kwoty niewykorzystanych środków dokonano zmiany w planie.

⁹⁵ Oraz w nadmiernie pobranej wysokości.

⁹⁶ W tym: w 2017 r.: 2.893,49 tys. zł; w 2018 r.: 2.806,88 tys. zł; w 2019 r.: 1.893,57 tys. zł; w 2020 r.: 1.467,64 tys. zł; w 2021 r. (do 30 września): 160,92 tys. zł.

⁹⁷ W tym: w 2017 r.: 257,55 tys. zł; w 2018 r.: 87,65 tys. zł; w 2019 r.: 204,67 tys. zł; w 2020 r.: 351,4 tys. zł; w 2021 r. (do 30 września): 318,12 tys. zł.

- grant na zakup laptopów dla uczniów szkół podstawowych w programu „Zdalna Szkoła” (kwota wydatkowana w 2020 r.: 194.150,00 zł).
(akta kontroli str. 280-282, 572-573)

Ponadto, Gmina otrzymała środki z budżetu unijnego na realizację projektu z programu Erasmus+ pn. „Jeśli szkodzisz środowisku, szkodzisz sobie”⁹⁸ oraz projektu pn. „Logiczny przedszkolak- dodatkowe zajęcia z ekonomii, matematyczno-przyrodnicze i języka angielskiego dla dzieci w wieku 5-6 lat z publicznych przedszkoli”⁹⁹. Na dzień 30 września 2021 r. środki nie zostały jeszcze wydatkowane.

(akta kontroli str. 572-573)

Badaniem objęto dwie umowy dotyczące:

- 1) środków otrzymanych przez SP nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w formie darowizny w wysokości 80.000 zł od Fundacji ORLEN;
SP nr 2 zgodnie z umową darowizny¹⁰⁰ otrzymała środki w wysokości 80 tys. zł. z przeznaczeniem na utworzenie Sali Doświadczalnej Świata dla niepełnosprawnych uczniów szkoły, w tym adaptację istniejącego pomieszczenia, zakup wyposażenia i sprzętu terapeutycznego, modernizację oświetlenia sali. Darowizna została wykorzystana w 100% i rozliczona zgodnie z przeznaczeniem¹⁰¹. Szkoła przedłożyła wymagane sprawozdanie merytoryczne oraz finansowe¹⁰², według ustalonych wzorów.

(akta kontroli str. 574-609)

- 2) realizacji projektu współfinansowanego ze środków UE pn. "Odra N - Centrum Matematyczno-Przyrodnicze w Nowej Soli" z Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020.

Na podstawie umowy o dofinansowanie¹⁰³ Gmina zrealizowała projekt o wartości 3.937,7 tys. zł. Całkowite wydatki kwalifikowalne projektu wynosiły 3.168,9 tys. zł, a kwota dofinansowania stanowiła 2.693,7 tys. zł. Obiekt został zlokalizowany na otwartej przestrzeni i obejmował strefy tematyczne, odpowiadające poszczególnym działom nauki. Do poszczególnych stref trafiło 45 urządzeń specjalistycznych, które obrazują i tłumaczą osobom zwiedzającym prawa rządzące światem przyrody (zakres fizyki, geografii, biologii, informatyki). Wszystkie dostosowane były zarówno do samodzielnego korzystania, przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów, jak i do pracy za ich pomocą pod kierunkiem nauczyciela. Realizację projektu rozpoczęto 30 grudnia 2015 r., a zakończenie rzeczowe i finansowe projektu nastąpiło 30 października 2017 r. Instytucja Zarządzająca RPO – Lubuskie 2020, przeprowadziła m.in. kontrolę trwałości projektu¹⁰⁴ w wyniku, której potwierdzono prawidłową realizację rzeczową i finansową projektu oraz osiągnięcie założonych

⁹⁸ W 2020 r. kwotę 123.247,00 zł i w 2021 r. kwotę 189.867,32 zł. Ze względu na pandemię nastąpiła zmiana realizacji projektu, tj. od września 2021 r.

⁹⁹ W 2021 r. kwotę 101.999,05 zł.

¹⁰⁰ Nr 120/X/2020 z 15 kwietnia 2020 r.

¹⁰¹ Na podstawie faktury VAT nr FSL-244/10/2020/RZA z 26 października 2020 r. na kwotę 63.859,29 zł; faktury nr 00320/2020/07 z 6 lipca 2020 r. na kwotę 719,55 zł; faktury VAT nr 14/06/2020 z 19 czerwca 2020 r. na kwotę 3.555,42 zł; faktury VAT FAS/2/06/2020 z 2 czerwca 2020 r. na kwotę 11.865,74 zł oraz umowy nr 10/2020 z dnia 20 maja 2020 r. na wykonanie prac remontowo-budowlanych.

¹⁰² Pismo nr S.410.41.2020 z 29 października (część finansowa) oraz nr S.410.41.2020/2021 (część merytoryczna).

¹⁰³ nr RPLB.09.03.01-08-0016/16-00 z 6 października 2016 r., zmieniona aneksami nr RPLB.09.03.01-08-0016/16-01 z 30 grudnia 2016 r., RPLB.09.03.01-08-0016/16-02 z 22 lutego 2017 r., RPLB.09.03.01-08-0016/16-03 z 13 kwietnia 2017 r. oraz RPLB.09.03.01-08-0016/16-04 z 20 lipca 2017 r.

¹⁰⁴ W czerwcu 2019 roku Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego przeprowadził kontrolę trwałości zrealizowanego projektu (Informacja pokontrolna nr RPLB.09.03.01-08-0016/16-004 z 10 września 2019 r.).

wskaźników produktu¹⁰⁵ i rezultatu¹⁰⁶. Wskazano, także, iż wypełnione zostały obowiązki informacyjne, promocyjne oraz zgodność z politykami wspólnotowymi, a warunki umowy o dofinansowanie zostały zrealizowane przez Gminę zgodnie z jej zapisami. Na podstawie przedłożonej dokumentacji nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 610-635)

W latach 2017-2021 (30 września) Gmina przeznaczyła na realizację zadań oświatowych środki własne w łącznej kwocie 87.168,66 tys. zł, co stanowiło 38,8% wydatków na zadania oświatowe ogółem.

W poszczególnych latach kwota środków własnych przeznaczonych na realizację zadań oświatowych (i jej udział w wydatkach na zadania oświatowe ogółem) wynosiła odpowiednio: 16.832,41 tys. zł (tj. 37,2% wydatków na zadania oświatowe ogółem); 15.261,16 tys. zł (tj. 34,8%); 20.123,22 tys. zł (tj. 41,4%); 20.017,14 tys. zł (tj. 41,3%); 14.934,74 tys. zł (tj. 38,6%).

(akta kontroli str. 283)

Prezydent Miasta wskazał, iż subwencja nie wystarcza na pokrycie wydatków bieżących, dlatego w głównej mierze wynagrodzenia nauczycieli wraz z pochodnymi i pozostałe wydatki bieżące są pokrywane ze środków własnych Gminy. Poza tym środki własne były przeznaczane również na inwestycje i zakupy inwestycyjne corocznie około 1 miliona, w każdym roku dla innej szkoły.

(akta kontroli str. 636-637)

Przyrównując wielkość środków otrzymanych przez Gminę w ramach subwencji oświatowej (wraz z rezerwą) do poszczególnych kategorii wydatków, ustalono, iż subwencja nie pokrywała w żadnym roku badanych lat wydatków na wynagrodzenia dla nauczycieli wraz z pochodnymi.

Mając jednak na uwadze wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela w nawiązaniu do art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, w jednym roku (w 2019 r.) wielkość środków otrzymanych przez Gminę w ramach subwencji oświatowej nie pokryła tych wydatków. Przy otrzymanej subwencji oświatowej (wraz z rezerwą¹⁰⁷) w wysokości 24.594,14 tys. zł, łączne wydatki na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela w 2019 r. wynosiły: 26.570,4 tys. zł¹⁰⁸. Różnica została pokryta ze środków własnych Gminy.

Należy jednak zauważyć, że łączna wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw, w szkołach prowadzonych przez j.s.t za rok 2019 wyniosła 21.414,8 tys. zł, zatem środki subwencji pokryły wysokość tych wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 279, 284, 638-643)

¹⁰⁵ Tj. Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (CI 35) - 3166 osób; Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej - 1 szt.; Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1 szt.; Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami - 1 szt.

¹⁰⁶ Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC].

¹⁰⁷ Kwota 33,5 tys. zł na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych w trybie art. 20 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela albo przechodzących na emeryturę na podstawie art. 88 ustawy – Karta Nauczyciela w związku z art. 225 lub art. 226 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe lub z art. 20 ustawy Karta Nauczyciela.

¹⁰⁸ Największa różnica pomiędzy wynagrodzeniami faktycznie poniesionymi, a średnimi dotyczyła nauczycieli dyplomowanych, tj. 2.115 365,46 zł i mianowanych, tj. 1.898 249,00 zł.

Skarbnik Miasta, wskazała, iż *pomimo otrzymanych środków finansowych z subwencji w 2019 r., nie zaspokoili one wszystkich potrzeb w zakresie wynagrodzenia nauczycieli i wystąpiła konieczność dofinansowania przez Gminę dodatków dla nauczycieli do wynagrodzeń ponad wielkości określone w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela, w związku wprowadzonym od 1 września 2019 r. dodatkiem dla nauczycieli, którym powierzono funkcje wychowawcy klasy w wysokości 300 zł dla każdego nauczyciela oraz nieplanowanym wzrostem wynagrodzeń nauczycieli o 9,6%. Ponadto, Gmina w 2019 r. nie dokonywała zmiany regulaminu wynagradzania nauczycieli i przyznawania pozostałych dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe, z wyjątkiem wprowadzonego dodatku za wychowawstwo.*

(akta kontroli str. 644)

2.5. W latach 2017-2021 (do 30 września) Gmina poniosła wydatki na wynagrodzenia nauczycieli¹⁰⁹ (łącznie z nauczycielami w przedszkolach) w kwocie, wynoszącej odpowiednio: 19.685,39 tys. zł; 25.309,76 tys. zł; 26.222,24 tys. zł; 27.702,04 tys. zł i 22.381,41 zł¹¹⁰.

Wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat, dla poszczególnych stopni awansu zawodowego, kształtowały się następująco:

- nauczyciel stażysta odpowiednio: 42,91 tys. zł; 41,09 tys. zł; 45,93 tys. zł; 51,33 tys. zł i 40,56 tys. zł;
- nauczyciel kontraktowy odpowiednio: 39, 36 tys. zł; 43,62 tys. zł; 49 tys. zł; 52,98 tys. zł; 44,43 tys. zł;
- nauczyciel mianowany odpowiednio: 54,07 tys. zł; 60,29 tys. zł; 64,58 tys. zł; 70,10 tys. zł i 56,45 tys. zł;
- nauczyciel dyplomowany odpowiednio: 66,45 tys. zł; 77,03 tys. zł; 81,97 tys. zł; 86,02 tys. zł; 71,42 tys. zł.

Jak wynika z powyższych danych, wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat wzrosły w okresie od 2017 r. do 2020 r. dla: nauczyciela stażysty o 19,6%¹¹¹; nauczyciela kontraktowego o 34,6%¹¹²; nauczyciela mianowanego o 29,6%¹¹³; nauczyciela dyplomowanego o 29,5%¹¹⁴.

(akta kontroli str. 645)

2.6. W latach 2017-2021 w budżecie Gminy corocznie zapewniano środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli. Wysokość środków zaplanowanych na ten cel wynosiła odpowiednio: 157,75 tys. zł; 151,99 tys. zł; 130,62 tys. zł; 116,43 tys. zł i 188,6 tys. zł. Natomiast kwoty wydatkowane na ten cel w latach 2017-2021 (do 30 września) wynosiły odpowiednio: 143,66 tys. zł; 115,11 tys. zł; 97,81 tys. zł; 64,96 tys. zł; 48,19 tys. zł¹¹⁵.

(akta kontroli str. 284)

Wysokość środków zaplanowanych na doskonalenie zawodowe w poszczególnych latach stanowiła: 0,92% (w 2017 r.); 1% (w 2018 r.); 0,91% (w 2019 r.), 0,8% (w 2020 r.) oraz 0,8% (w 2021) środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. W przypadku 2017 r. poziom tych środków był niższy o 0,08% od wymaganych przepisami, co stanowiło naruszenie art. 70a ust. 1 ustawy z dnia

¹⁰⁹ Wynagrodzenia wraz z pochodnymi.

¹¹⁰ Średnia liczba nauczycieli w roku kalendarzowym w przeliczeniu na etat wynosiła odpowiednio: 339,04; 376,69; 363,16; 362,55; 351,71.

¹¹¹ O 8,4 tys. zł (z 42,9 tys. zł do 51,3 tys. zł).

¹¹² O 13,6 tys. zł (z 39,4 tys. zł do 53 tys. zł).

¹¹³ O 16 tys. zł (z 54,1 tys. zł do 70,1 tys. zł).

¹¹⁴ O 19,6 tys. zł (z 66,5 tys. zł do 86,1 tys. zł).

¹¹⁵ Tj. 91%; 75,7%; 74,9%; 55,8% i 40,6% kwoty planowanej.

26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela¹¹⁶ (o czym szczegółowo w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 646)

2.7. W latach 2017-2021 (do 30 września) Gmina ponosiła wydatki na wynagrodzenia¹¹⁷ pracowników administracyjnych i obsługi w szkołach, przedszkolach oraz w jednostkach obsługujących i w Urzędzie w łącznej kwocie 34.502,64 tys. zł (w tym: w 2017 r.- 5.472,13 tys. zł; w 2018 r. – 6.861,7 tys. zł; w 2019 r. – 7.239,13 tys. zł; w 2020 r. – 8.223,36 tys. zł; w 2021 r. – 6. 706,32 tys. zł).

Średnioroczna liczba etatów i wynagrodzeń w przeliczeniu na jeden etat w latach 2017 – 2021 (do 30 września) kształtowały się następująco:

- pracownicy administracji zatrudnieni w placówkach oświatowych w poszczególnych latach odpowiednio: 26,59 etatu (wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat 48,11 tys. zł); 27,76 etatu (60,39 tys. zł); 25,72 etatu (66,52 tys. zł); 24,78 etatu (70,93 tys. zł); 24,81 etatu (55,22 tys. zł);
- pracownicy obsługi zatrudnieni w placówkach oświatowych w poszczególnych latach odpowiednio: 108,55 etatu (wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat 33,68 tys. zł); 120,44 etatu (37,54 tys. zł); 121,8 etatu (39,76 tys. zł); 126,71 etatu (45,28 tys. zł); 130,55 etatu (36,45 tys. zł);
- pracownicy obsługi zatrudnieni w jednostkach obsługujących w poszczególnych latach: siedem etatów w każdym roku (wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat, odpowiednio: 64,89 tys. zł, 82,85 tys. zł, 80,55 tys. zł, 79,84 tys. zł, 55,52 tys. zł);
- pracownicy administracji zatrudnieni w Urzędzie w poszczególnych latach odpowiednio: jeden etat (wynagrodzenie w przeliczeniu na jeden etat 82,92 tys. zł); jeden etat (84,26 tys. zł); dwa etaty (60,87 tys. zł); 2,5 etatu (67,86 tys. zł); cztery etaty (47,29 tys. zł).

(akta kontroli str. 648-649)

W kontrolowanym okresie nastąpił wzrost wynagrodzenia (w przeliczeniu na jeden etat) we wszystkich grupach, tj. wynagrodzenie:

- pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych wzrosło z 48,11 tys. zł w 2017 r. do 70,93 tys. zł w 2020 r.¹¹⁸;
- pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych wzrosło z 33,68 tys. zł w 2017 r. do 45,28 tys. zł w 2020 r.¹¹⁹;
- pracowników administracji zatrudnionych w jednostkach obsługujących wzrosło z 64,9 tys. zł w 2017 r. do 79,8 tys. w 2020 r.¹²⁰;
- pracowników administracji zatrudnionych w Urzędzie zmalało z 82,9 tys. zł w 2017 r. do 67,9 tys. zł w 2020 r.¹²¹..

(akta kontroli str. 648-649)

2.8. Prezydent Miasta do 2018 r. przyznawał stypendia za szczególne osiągnięcia w dziedzinie sportu i kultury, zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej¹²². Stypendia

¹¹⁶ Dz.U.2021 r. poz. 1762.

¹¹⁷ Wraz z pochodnymi.

¹¹⁸ Wzrost o 22,82 tys. zł (tj. o 47,4%).

¹¹⁹ Wzrost o 11,6 tys. zł (tj. o 34,4%).

¹²⁰ Wzrost o 14,9 tys. zł (tj. o 23,1%).

¹²¹ Spadek o 15 tys. (tj. 18,1%), przy jednoczesnym zwiększeniu zatrudnienia z 1 etatu (w roku 2017 i 2018) do 2,5 (w 2020 r.)

¹²² Uchwały Nr XLVIII/330/2006 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie zasad i trybu udzielania stypendiów Prezydenta Miasta za szczególne osiągnięcia w zakresie edukacji, sportu i kultury.

były przyznawane w oparciu o udokumentowany wniosek¹²³, przedstawiany na kolegium Prezydenckim, po zasięgnięciu opinii Komisji Spraw Socjalnych i Obywatelskich Rady Miejskiej¹²⁴. Stypendium było wypłacane przez Gminę w okresach miesięcznych przez okres 12 miesięcy, począwszy od miesiąca następującego po dniu, w którym podjęto decyzję o przyznaniu świadczenia.

(akta kontroli str. 650-651)

Począwszy od 2019 r. zmienione zostały zasady¹²⁵ i stypendia za osiągnięte wyniki w dziedzinie sportu oraz kultury mogło zostać przyznawane osobie fizycznej - uczniowi lub studentowi, zamieszkałemu w Nowej Soli, do ukończenia 25 roku życia¹²⁶. Stypendium było wypłacane przez Gminę w okresach miesięcznych przez okres 11 miesięcy począwszy od lutego danego roku na wskazany rachunek bankowy, na podstawie umowy zawartej pomiędzy stypendystą/osobą go reprezentującą, a Prezydentem Miasta. Wnioski o przyznanie stypendium zgłoszone do 20 stycznia danego roku rozpatrywał Prezydent Miasta, po zasięgnięciu opinii Komisji Socjalnej Rady Miejskiej w Nowej Soli.

(akta kontroli str. 652-658)

W latach 2017-2021 (30 września) Gmina poniosła na ten cel wydatki w łącznej wysokości 102.990,00 zł, tj. odpowiednio: 15.265,00 zł¹²⁷; 17.600,00 zł¹²⁸; 22.150,00 zł¹²⁹; 29.708,00 zł; 18.267,00 zł.

(akta kontroli str. 659-667)

Skarbnik Miasta wskazała, iż poza środkami z budżetu Gminy uzdolnieni uczniowie wyróżniani byli raz w roku przez Fundację *Ukryte Talenty*, którą prowadzi Grupa *Alumetal*. Stypendium wynosiło 1.500,00 zł na ucznia. Co roku Fundacja przekazuje na ten cel ok. 15.000,00 zł. Dyrektorzy szkół podstawowych proszeni byli o wytypowanie najzdolniejszych uczniów z każdej szkoły. Gmina nie poniosła z tego tytułu żadnych wydatków.

(akta kontroli str. 659)

2.9. W latach 2017-2021 (do 30 września) wydatki ponoszone przez Gminę na zadania oświatowe przypadające na jednego (statystycznego) ucznia wynosiły:

- w 2017 r. łącznie: 7.606,86 zł, przy czym na ucznia gimnazjum – 6.989,70 zł, a na ucznia szkoły podstawowej – 7.852,05 zł;
- w 2018 r.: 9.003,69 zł, tj. na ucznia w szkole podstawowej, która zawierała klasy gimnazjalne;
- w 2019 r.: 9.878,14 zł, tj. na ucznia w szkole podstawowej, która zawierała klasy gimnazjalne;
- w 2020 r.: 10 202,15 zł na ucznia szkoły podstawowej;

¹²³ M.in. Dyrektora Szkoły; Prezesa Klubu Sportowego.

¹²⁴ Miesięczne stypendium stanowiło do 60% minimalnego wynagrodzenia za prace, ustalonego Rozporządzeniem Rady Ministrów za dany rok kalendarzowy.

¹²⁵ Na podstawie Uchwały Nr LXVIII/546/18 Rady Miejskiej w Nowej Soli z dnia 27 września 2018 r. w sprawie zasad i trybu udzielania stypendiów Prezydenta Miasta Nowa Sól w dziedzinie sportu i kultury.

¹²⁶ Stypendium w wysokości nie większej niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto, ustalonego Rozporządzeniem Rady Ministrów na dany rok budżetowy, a jego wysokość uzależniona była od kwoty zapisanej na ten cel w uchwale budżetowej, liczby zgłoszonych stypendium i osiągnięć kandydata. Stypendia przyznawane są na wniosek: 1) dyrektora szkoły lub innej placówki oświatowej; 2) dyrektora instytucji kultury; 3) przedstawiciela stowarzyszeń, klubów sportowych i innych organizacji pozarządowych; 4) innego podmiotu działającego w zakresie edukacji, kultury czy sportu.

¹²⁷ W tym dla uczniów SP nr 1 (za osiągnięcia w kulturze), SP nr 6 (za osiągnięcia w kulturze) i Gimnazjum nr 3 (za osiągnięcia sportowe) w łącznej wysokości: 9.148,00 zł.

¹²⁸ W tym dla uczniów SP nr 6 (za osiągnięcia sportowe) i Gimnazjum nr 1 (za osiągnięcia sportowe) w łącznej wysokości: 4.800,00 zł.

¹²⁹ W tym dla uczennicy SP nr 6 (za osiągnięcia sportowe) w wysokości: 1.200,00 zł.

– w 2021 r. (do 30 września): 7.864,86 zł na ucznia szkoły podstawowej.
(akta kontroli str. 669)

Wydatki ponoszone na edukację jednego ucznia wzrosły pomiędzy rokiem 2017 a 2020 z 7.606,86 zł do 10.202,15 zł, tj. o 34,1%.

(akta kontroli str. 669)

2.10. Dane wykazane w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb-27S i Rb-28S za lata 2017-2020 oraz na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe¹³⁰ były zgodne z ewidencją księgową.

(akta kontroli str. 670-829, 881-882)

2.11. Prezydent Miasta wskazał, iż Gmina w badanych latach nie zaciągała zobowiązania finansowego na wydatki dotyczące oświaty. Gmina zaciągała zobowiązanie finansowe w formie emisji obligacji komunalnych na łączną kwotę 23 000 000,00 zł, ale nie dotyczyło ono wydatków na oświatę.

(akta kontroli str. 27-28, 66)

2.12. Gmina w okresie objętym kontrolą corocznie udzielała dotacji niesamorządowym przedszkolom¹³¹ oraz szkołom, dla których była organem rejestrującym, opisanych szerzej w punkcie 1.5. niniejszego wystąpienia.

Kwota udzielonych przez Gminę dotacji w badanych latach wyniosła łącznie: 15.686,4 tys. zł, tj. odpowiednio: 2.313,5 tys. zł (w 2017 r.); 2.570,7 tys. zł (w 2018 r.); 3.496,6 tys. zł (w 2019 r.); 3.872 tys. zł (w 2020 r.); 3.433,6 zł.

(akta kontroli str. 830)

Tryb udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystania był zgodny z przyjętymi uchwałami Rady Miejskiej¹³².

(akta kontroli str. 831-859)

Szczegółowym badaniem objęto pięć dotacji¹³³ w łącznej kwocie: 3.038.778,29 zł, przyznanej niżej wymienionym placówkom, tj.:

- 1) Przedszkole Prywatne „Mali Odkrywcy” na kwotę 915.302,65 zł¹³⁴ (2017 r.);
- 2) Niepubliczne Przedszkole „Przyszłości” na kwotę 707.478,75 zł (2018 r.);
- 3) Niepubliczne Przedszkole Słoneczko na kwotę 399.977,18 zł (2019 r.);
- 4) Katolicka Szkoła Podstawowa na kwotę 791.321,02 zł¹³⁵ (2020 r.);
- 5) Niepubliczne Przedszkole „Nibylandia” na kwotę 224.698,69 zł (2021 r.).

W wyniku analizy próby dotacji ustalono, iż prawidłowo została wyliczona kwota tych dotacji, a rozliczenie udzielonych dotacji było prawidłowo zatwierdzone przez

¹³⁰ Badaniem objęto prawidłowość danych na poziomie łącznych wartości dla działu: 801 Oświata i wychowanie oraz 854 Edukacyjna opieka edukacyjna oraz rozdziałów 80101, 80104, 80110, 80113, 80146, 80148, 80149, 80150, 801152, 801153, 80195, 85401, 85415, 85415.

¹³¹ Oprócz jednego przedszkola w 2018 r., które nie złożyło wniosku o udzielenie dotacji.

¹³² Uchwała nr XXV/185/16 Rady Miejskiej w Nowej Soli z 31 marca 2016 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych szkół i przedszkoli oraz innych niepublicznych form wychowania przedszkolnego a także trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystywania; Uchwała nr XLIX/397/17 Rady Miejskiej w Nowej Soli z 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek oświatowych niepublicznych a także trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystywania; Uchwała nr LVI/469/18 Rady Miejskiej w Nowej Soli z 25 stycznia 2018 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych a także trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystywania.

¹³³ Po jednej z każdego roku objętego kontrolą dla czterech różnych przedszkoli i jednej szkoły podstawowej.

¹³⁴ Zwrot dotacji w wysokości 103. 633,50 zł wraz z odsetkami w wysokości 12.924 zł w dniu 25 lipca 2019 r.

¹³⁵ Zwrot dotacji w wysokości 37.654,32 zł wraz z odsetkami w wysokości 710 zł w dniu 20 kwietnia 2021 r.

Gminę. W każdym przypadku wnioski o udzielenie dotacji zostały złożone w terminie, a dotacja udzielona przez Gminę została przekazana w ustawowym terminie. W każdym przypadku jednostka, która otrzymała dotację, terminowo złożyła roczne rozliczenie wykorzystania dotacji.

(akta kontroli str. 860)

2.13. Zgodnie z przyjętą uchwałą określającą m.in. zasady kontroli udzielonych dotacji, Gmina przeprowadziła w 2018 roku bezpośrednie kontrole (na miejscu) w dwóch niepublicznych przedszkolach¹³⁶, w zakresie sprawdzenia prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji przekazanej przez Gminę za rok 2017. W wyniku przeprowadzonej kontroli w jednym z przedszkoli¹³⁷ ustalono wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem na kwotę 103.633,50 zł. Skutkowało to zwrotem dotacji w dniu 25 lipca 2019 r. w w/w wysokości wraz z odsetkami w kwocie 12.924 zł¹³⁸.

(akta kontroli str. 831-859, 861-875)

Ponadto, kontrola wykorzystania dotacji odbywała się również w okresie składania rocznych rozliczeń z wykorzystania udzielonych dotacji. Do rozliczenia dołączane były szczegółowe zestawienia zawierające kategorie wydatków, wykaz faktur oraz opis wydatków. W przypadku wątpliwości dotyczących wydatków sfinansowanych z dotacji żądano wyjaśnień oraz dostarczenia do wglądu oryginałów faktur z opisem merytorycznym. I tak w 2021 roku w wyniku „kontroli na biurku”, KSP została wezwana do wyjaśnień, a wskutek tych działań szkoła dokonała zwrotu kwoty w wysokości 37.654,32 zł wraz z odsetkami w wysokości 710,00 zł, dotyczącej nieudokumentowanych wydatków¹³⁹.

(akta kontroli str. 876-878)

2.14. W ocenie Prezydent Miasta, potrzeby inwestycyjne Gminy w zakresie oświaty przedstawiają się następująco:

- kapitalny remont SP nr 8: wymiana instalacji wodociągowej, elektrycznej i grzewczej, remont korytarzy i sal lekcyjnych. Teren zielony wokół szkoły wymaga nowego zagospodarowania;
- wymiana dachu i instalacji wodociągowej w SP nr 3;
- zagospodarowania boisk sportowych w SP nr 5 i SP nr 6;
- modernizacji stołówki szkolnej w SP nr 6;
- dostosowania szkół podstawowych i przedszkoli w zakresie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Ponadto, Prezydent Miasta wskazał, iż obecnie SP nr 2 i SP nr 3 uczestniczą w projekcie unijnym „Dostępna szkoła” na lata 2021 – 2023 w ramach, którego budynki obu szkół mają zostać dostosowane do Modelu Dostępnej Szkoły. W ramach tych inwestycji miasto dołoży około 500 tys. zł.

(akta kontroli str. 27-30)

Prezydent Miasta wskazał, iż Gmina prowadziła w latach 2017-2021 inwestycje oświatowe w zakresie modernizacji budynków szkół podstawowych, wymiany pokrycia dachowego, wymiany sieci wodno-kanalizacyjnych w budynkach publicznych przedszkoli, budowy placów zabaw wokół budynków szkół,

¹³⁶ Przedszkole Prywatne „Mali Odkrywcy” i Niepubliczne Przedszkole „Przyszłości”.

¹³⁷ Prywatne Przedszkole „Mali Odkrywcy”.

¹³⁸ Na podstawie Decyzji nr FB.4431.0018.2018/2019 z dnia 10 lipca 2019 r.

¹³⁹ Zwrot w dniu 20 kwietnia 2021 r.

doposażenie placów zabaw w nowy sprzęt dla dzieci. Gmina pokrywała wydatki na ww. inwestycje w większości ze środków własnych¹⁴⁰.

W badanych latach osiągnięto m.in. następujące efekty rzeczowe:

- w 2017 roku:
 - remont i modernizacja dachu wraz z opaskami na murach w SP nr 3
 - remont i przebudowa kotłowni gazowej w budynku A oraz wykonanie nowej kotłowni gazowej w budynku B w Przedszkolu nr 7 ;
 - remont wejścia gospodarczego i naprawa nawierzchni parkingu w Przedszkolu nr 12;
 - doposażenie przedszkolnego placu zabaw w Przedszkolu nr 2;
 - zakup sprzętu w przedszkolach, w tym: dywan interaktywny, wyposażenie placu zabaw Przedszkolu nr 11;
 - naprawa poszycia dachowego budynku szkoły i budynku gospodarczego w Gimnazjum nr 3;
 - wykonanie dokumentacji elewacji budynku SP nr 1;.
- w 2018 roku:
 - generalny remont auli szkolnej z wymianą podłogi w SP nr 3;
 - remont elewacji budynku w SP nr 1;
- w 2019 roku:
 - budowa placu zabaw na terenie SP nr 2;
 - kompleksowa wymiana drzwi w SP nr 3;
 - modernizacja patio w SP nr 3 (zmiana nawierzchni);
 - remont dachu: wymiana obróbek blacharskich, podrynnowych w SP nr 5;
 - zagospodarowanie części terenu Parku Fizyki - Koncepcja przyrodniczo metodyczna wraz z dokumentacją projektową;
 - kapitalny remont dachu - pokrycie dachu warstwą izolacyjną w Przedszkolu nr 9;
 - przebudowa instalacji wentylacyjnej nawiewnej kuchni wraz z pomieszczeniami w Przedszkolu nr 2;
 - wymiana dachówki na dachu budynku od strony południowej w Przedszkolu nr 5
 - wymiana instalacji kanalizacyjnej w budynku "A" w Przedszkolu nr 7 od piwnicy na zewnątrz budynku oraz wykonanie łazienki dla jednej z grup;
 - wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej i remont zmywalni na II piętrze w Przedszkolu nr 1;
 - doposażenie placu zabaw w Przedszkolu nr 7;
 - częściowa wymiana i doposażenie placu zabaw w sprzęt terenowy dla dzieci w Przedszkolu nr 6;
- w 2020 roku:
 - budowa placu zabaw na terenie SP nr 2;
 - kompleksowa przebudowa oraz termomodernizacja budynku SP nr 8 wraz z przebudową zagospodarowania terenu
 - modernizacja szkolnego patio - zmiana nawierzchni w SP Nr 3
 - przebudowa tarasu - etap I na obiekcie Przedszkola nr 6;
 - wykonanie wymiany ogrodzenia frontowego, łącznie z furtką i brama wjazdową na obiekcie Przedszkola nr 12;
 - zakup i montaż kotła gazowego c.o. w Przedszkolu nr 2;

¹⁴⁰ W 2017 r. wydatkowano kwotę środków własnych w wysokości: 384.021,23 zł; w 2018 r.: 952 793 zł; w 2019 r.: 2 738 692,45 zł, w tym 2 000 000 zł w formie dotacji celowej na pomoc finansową Powiatowi Nowosolskiemu na dofinansowanie zadania inwestycyjnego "Modernizacja i doposażenie infrastruktury dydaktycznej i warsztatowej w CKZiU w Nowej Soli"; w 2020 r.: 541 731,42 zł; w 2021 r.: 50 637,46 zł (w tym inwestycje w trakcie).

- zakup i montaż pieca centralnego ogrzewania w Przedszkolu nr 1;
 - wykonanie stałego automatycznego systemu nawadniania oraz sieci rurociągów przesyłowych na terenie Centrum Matematyczno-Informatyczno-Przyrodniczym - Odra N w Nowej Soli.
 - w 2021 roku:
 - zakup nowych kociołków warzelnych do kuchni w Przedszkolu nr 9;
- (akta kontroli str. 27-66)

Ponadto, Prezydent Miasta wskazał, iż w latach 2015-2017 Gmina przeprowadziła inwestycję pn. „Odra N - Centrum Matematyczno-Przyrodnicze w Nowej Soli”. Obiekt został zlokalizowany na otwartej przestrzeni i obejmował strefy tematyczne, odpowiadające poszczególnym działom nauki (...). Głównym celem projektu była poprawa dostępu uczniów i uczennic szkół z *Nowosolskiego subObszaru Funkcjonalnego* do nowoczesnej infrastruktury oświatowej popularyzującej nauki matematyczne i przyrodnicze i umożliwiającej zdobycie wiedzy poza tradycyjnym systemem szkolnictwa. Projekt był finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, Oś priorytetowa 9. Infrastruktura społeczna, Działanie 9.3. Rozwój infrastruktury edukacyjnej, Poddziałanie 9.3.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej – projekty realizowane poza formułą ZIT (szczegółowo opisano w punkcie 2.4 niniejszego wystąpienia).

(akta kontroli str. 27-66)

2.15-16. Prezydent Miasta wskazał, iż w związku z likwidacją gimnazjów poniesiono koszty odpraw dla zwalnianych nauczycieli na łączną kwotę około 320.012,00 zł, z rezerwy subwencji otrzymano 69.887,00 zł.

(akta kontroli str. 27-66, 285-331)

W wyniku reformy oświatowej zlikwidowano dwa obiekty, tj.:

1) budynek po Gimnazjum nr 3, który wykorzystano na siedzibę nowych instytucji:

Centrum Aktywności Społecznej¹⁴¹,

siedzibę Środowiskowego Domu Samopomocy¹⁴²,

utworzenie Dziennego Domu „Senior” w Nowej Soli¹⁴³;

2) w miejsce zlikwidowanego Gimnazjum nr 2 przeniesiono SP nr 2, a dotychczasowy budynek szkoły podstawowej wykorzystano na siedzibę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wydatki poniesione na przebudowę, rozbudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku i terenu byłej szkoły w latach 2017-2020 wyniosły 2.672.013,14 zł.

Natomiast budynek Gimnazjum nr 1 zaadaptowano na potrzeby SP nr 1.

(akta kontroli str. 27-66)

2.17. Gmina poniosła wydatki w zakresie zadań oświatowych w związku z pandemią Covid-19, w formie dopłaty z dochodów gminy do programów rządowych *Zdalna*

¹⁴¹ Ponosząc wydatki: w 2018 roku kwotę 107.010,00 zł; w 2020 roku kwotę 764.034,62 zł, w tym z wydatków niewygasających roku 2019 kwotę 469.600,00 zł; do dnia 30 września 2021 r. kwota 1.800.968,52 zł. Wydatki te poniesiono w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku i terenu Gimnazjum Nr 3 na Centrum Aktywności Społecznej „CAS”.

¹⁴² Ponosząc wydatki: w 2020 roku kwotę 449.841,13 zł, w tym kwota 249.841,13 zł środki własne, (ze środków dotacji celowej 200.000,00 zł); do dnia 30 września 2021 r. kwotę 314.666,48 zł ze środków własnych. Wydatki te poniesiono w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa budynku przy ul. Kasprowicza 8 na nową siedzibę ŚDS”.

¹⁴³ Ponosząc wydatki: w 2020 roku w wysokości 991.596,47 zł, w tym środki własne 729.211,97 zł (ze środków dotacji 262.384,50 zł); do 30 września 2021 r. - 183,00 zł – środki własne. Wydatki te poniesiono w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Utworzenie Dziennego Domu Senior+ w Nowej Soli”.

Szkoła i Zdalna Szkoła+ w wysokości 20.321 zł oraz poniosła wydatki w szkołach m.in. na zakup środków ochronnych i do dezynfekcji na kwotę 57.443,47 zł.

(akta kontroli str. 27-46)

2.18. Prezydenta Miasta wskazał, iż w Gminie Nowa Sól – Miasto nie zmniejszono wydatków oświatowych w związku z pandemią Covid-19. Natomiast w związku z edukacją zdalną nie wszystkie zaplanowane wydatki zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 27-38)

2.19. Odnosząc się do kwestii braku realizacji zadań oświatowych ze względu na brak środków finansowych, Prezydent Miasta wskazał, iż Gmina nie realizuje zadania z zakresu pomocy stomatologicznej dla uczniów. Pomimo prób zawarcia porozumienia z gabinetami stomatologicznymi, które zakontraktowały te usługi w NFZ nie udało się podpisać porozumień. Gmina nie posiada środków finansowych na utworzenie i wyposażenie własnych gabinetów stomatologicznych w szkołach. Szacowany koszt jednego gabinetu stomatologicznego to około 100.000,00 zł.

(akta kontroli str. 27-38)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Gmina nie zaplanowała w prawidłowej wysokości środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w stosunku do planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, wynoszącej w 2017 r. 1%, co stanowiło naruszenie art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela. Poziom tych środków był niższy od wymaganego o 0,08%.

(akta kontroli str. 646)

Skarbnik Miasta wyjaśniła m.in., iż przyczyną niewyodrębnienia w 2017 r. w prawidłowej wysokości środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, była najprawdopodobniej błędna interpretacja przepisów prawa, w których nastąpiła zmiana wskaźnika z 0,9% na 1% w 2017 r.. Skarbnik Miasta wskazała ponadto, iż wydatki na doskonalenie zawodowe nie były w pełni wydatkowane. Nie wpłynęło to w żaden sposób na realizację budżetu gminy w skali globalnej, ani na realizację w zakresie doskonalenia zawodowego i zadań oświatowych.

(akta kontroli str. 647)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina wykorzystwała dotacje otrzymane z budżetu państwa w większości przypadków zgodnie z przeznaczeniem, w jednym przypadku środki z dotacji zostały uznane przez LKO za wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Gmina prawidłowo nadzorowała wydatkowanie dotacji przekazanych niesamorządowej szkole publicznej oraz niepublicznym przedszkolom. W uchwałach budżetowych na poszczególne lata prawidłowo planowano dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości wynikającej z informacji otrzymanych od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Nie wystąpiły przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej w związku z otrzymaniem subwencji oświatowej w wysokości wyższej od należnej. Corocznie przyznane środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej zostały przeznaczone przez Gminę w całości na zadania oświatowe określone przez właściwego ministra finansów. Gmina w 2017 r. nie zaplanowała w prawidłowej wysokości środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w stosunku do planowanych rocznych środków

przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, jednakże był to niewielki procent błędu wynoszący 0,08% i bez wpływu na realizację zadań oświatowych. Gmina aktywnie korzystała ze środków pochodzących z funduszy europejskich poprawiając tym samym warunki realizacji zadań oświatowych.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Zapewnienie zachowania terminowości w przypadku przekazywania informacji o stanie realizacji zadań oświatowych dla Rady Miejskiej.
2. Prawidłowe wyodrębnianie w budżecie Gminy środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w stosunku do planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 30 listopada 2021 r.

Kontroler
Dorota Rudnicka-Kawa
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis